

Paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot deze moet zijn om deze op te kunnen vangen. Weerstandsvermogen geeft aan of het vermogen van de gemeente Papendrecht toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast.

Het weerstandsvermogen bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. Het incidentele deel is het vermogen om onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen, het structurele deel om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat van het lopende jaar. Het weerstandsvermogen op termijn wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat op termijn. Het weerstandsvermogen geeft het volgende beeld:

Weerstandsvermogen	incidenteel	structureel
Direct beschikbaar 1-1-2022	54.700.000	50.000
Op termijn (na 2023) beschikbaar	63.000.000	550.000

Structureel weerstandsvermogen

Het structureel weerstandsvermogen is bestemd voor tegenvallers als gevolg van autonome ontwikkelingen en calamiteiten waarvoor geen budget aanwezig is. Het is toegestaan om gedurende een aantal jaren een bestemmingsreserve in te zetten. Structurele tegenvallers dienen uiteindelijk structureel uit het begrotingsresultaat te worden gefinancierd. Het structureel weerstandsvermogen van de gemeente Papendrecht is:

Structureel weerstandsvermogen	2022	op termijn
Budget voor onvoorziene uitgaven	50.000	50.000
Onbenutte belastingcapaciteit	0	700.000
Subtotaal	50.000	750.000
Rente-effect aanwending van alle reserves	-	-200.000
Weerstandsvermogen	50.000	550.000

Toelichting:

1. Budget onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks € 50.000 beschikbaar.

2. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit op korte termijn hebben we op nihil gezet omdat we bij de ombuigingsoperatie de woonlasten hebben vastgesteld op 50% van het landelijk verwacht gemiddelde 2022. Op langere termijn is o.b.v. berekeningen artikel 12 status sprake van een onbenutte belastingcapaciteit van € 700.000. Overige belastingen zijn 100% kostendekkend.

3. Rente-effect aanwending van alle reserves

De gemeente Papendrecht heeft ultimo 2025 voor naar verwachting € 60 miljoen aan reserves. Het aanwenden van reserves heeft een ongunstig effect op het renteresultaat. Bij aanwending neemt de financieringsbehoefte toe en stijgen de rentelasten, dit kan leiden tot een nadeel van € 0,2 miljoen.

Incidenteel weerstandsvermogen

De stand van de reserves per 1-1-2022 bedraagt € 63 miljoen. Hiervan is € 54,7 miljoen vrij besteedbaar. Dit betreft de algemene reserve en specifieke risico reserve grondexploitaties. Het risico wordt gecalculeerd op afgerond € 24,8 miljoen. Het incidenteel beschikbaar weerstandsvermogen komt hiermee uit op afgerond € 29,9 miljoen (voor de berekening zie tabel).

Incidenteel weerstandsvermogen	1-1-2022
Algemene reserve	54.348.000
Vrije reserve	0
Algemene bestemmingsreserve	0
Reserve frictie personeel	0
Risicoreserve grondexploitaties	400.000
Risicoreserve deelnemingen	0
Risicoreserve sociaal domein	0
Beschikbare reserves	54.748.000
Risico's frictie personeel	367.000
Risico's grondexploitaties	400.000
Risico's deelnemingen	356.000
Risico's verbonden partijen GRD	9.860.000
Risico's overige verbonden partijen	460.000
Risico's afgegeven gemeentegaranties	145.000
Risico's overig	13.200.000
Totaal risico's	24.788.000
Incidenteel weerstandsvermogen	29.960.000

Toelichting van de risico's

Risico frictie personeel

Dit betreft het risico op frictiekosten bij (re)organisaties als gevolg van lokale en regionale ontwikkelingen. De gemeente is bij aangaande ww-verplichtingen eigen risicodragers. Daarnaast brengt de begeleiding van medewerkers van werk naar werk ook kosten met zich mee.

Risico grondexploitaties

Voor de beheersing van het risico op de grondexploitaties wordt een reserve aangehouden ter grootte van het financiële risico. Dit wordt jaarlijks bij de jaarrekening geactualiseerd.

Risico deelnemingen

De gemeente loopt bij de deelneming en verstrekte lening aan de Fabriek Slobbengors CV en bij de verstrekte lening aan Rivas een financieringsrisico. Het risico is bepaald aan de hand van de jaarlijkse rentebaten.

Risico's verbonden partijen

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op de diverse verbonden partijen. Verbonden partijen hebben zelf beperkt weerstandsvermogen, omdat de gemeenten als achtervang dienen. Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico is uitgegaan van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing uit de begroting 2022 van deze verbonden partijen. Daarnaast is rekening gehouden met het risico, dat verbonden partijen opgenomen taakstellingen niet halen of in tegenstelling tot voorgaande jaren geen sprake is van onderuitputting van budgetten. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico verbonden partijen	waarschijnlijkheid	Ingeschat risico periode 2022-2026	Aandeel	Risico gemeente
SDD				
Vangnetregeling	klein	2.500.000-	7,1%	180.000-
Bestandsontwikkeling ink ondersteuning	klein	4.800.000	7,1%	340.000
Intensivering participatiewet	middel	2.400.000	7,1%	170.000
WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	9.000.000	7,1%	640.000
Wijkhopper	klein	600.000	7,1%	40.000
WMO begeleiding	middel	2.400.000	7,1%	170.000
Apparaatskosten	middel	4.800.000	7,1%	340.000
Bedrijfsvoering	middel	600.000	7,1%	40.000
Bewindvoering	middel	1.200.000	7,1%	90.000
SCD				
Realisatie taakstelling	middel	3.600.000	7,1%	260.000
Invoer KZA systeem	groot	1.200.000	7,1%	90.000
GRD				
Huisvestingslasten	groot	1.850.000	7,1%	130.000
VPB - aanvullend opgenomen	klein	600.000	7,1%	40.000
GBD				
Vergoeding bezwaarschriften WOZ	middel	4.200.000	7,1%	300.000
Loonkosten	groot	1.200.000	7,1%	90.000
Kwaliteitseisen GEO-data	klein	600.000	7,1%	40.000
Smart Data Center	groot	600.000	7,1%	40.000
SoJ				
15% gemeentelijke bijdrage incl. herijking GF	middel	6.750.000	100,0%	6.750.000
DG&J	middel	4.500.000	5,9%	270.000
Drechtwerk	middel	200.000	100,0%	200.000
Subtotaal GRD		48.400.000		9.860.000
Bureau Openbare verlichting		-		-
Gevudo (behartigen aandeelhoudersbelangen in NV HVC)		-		-
VRZHZ				
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	2.360.000	6,1%	140.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	3.060.000-	6,1%	190.000-
		-		-
ODZHZ				
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	6.495.000	2,0%	130.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	6.115.000-	2,0%	120.000-
Dividenden	middel	500.000	100,0%	500.000
Subtotaal overige verbonden partijen		680.000		460.000
Totaal				10.320.000

Risico's afgegeven gemeentegaranties

De gemeente staat voor in totaal € 79,8 miljoen garant. Hiervan heeft € 70,3 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). Gezien de zekerheidsstructuur van dat fonds is hieraan een relatief laag risico verbonden. De directe borgstellingen (exclusief de borgstelling voor de gemeenschappelijke regelingen) is € 9,5 miljoen. Ook hier zijn voldoende zekerheden gesteld, waardoor het risico beperkt is.

Risico's overig

Dit betreft onder andere negatieve bijstelling van het gemeentefonds, schadeclaims, hogere inflatie, risico afwaardering onroerend goed door hertaxatie of verkoop, oninbare gemeentelijke belastingen, overdracht extra milieutaken vanuit de provincie en wijziging in (fiscale) wetgeving.

Beoordeling weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de weerstandscapaciteit gaat het om een beoordeling van de relatie tussen het beschikbare weerstandsvermogen en het, aan de risico's gerelateerde, benodigde weerstandsvermogen. Voor de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen zijn geen

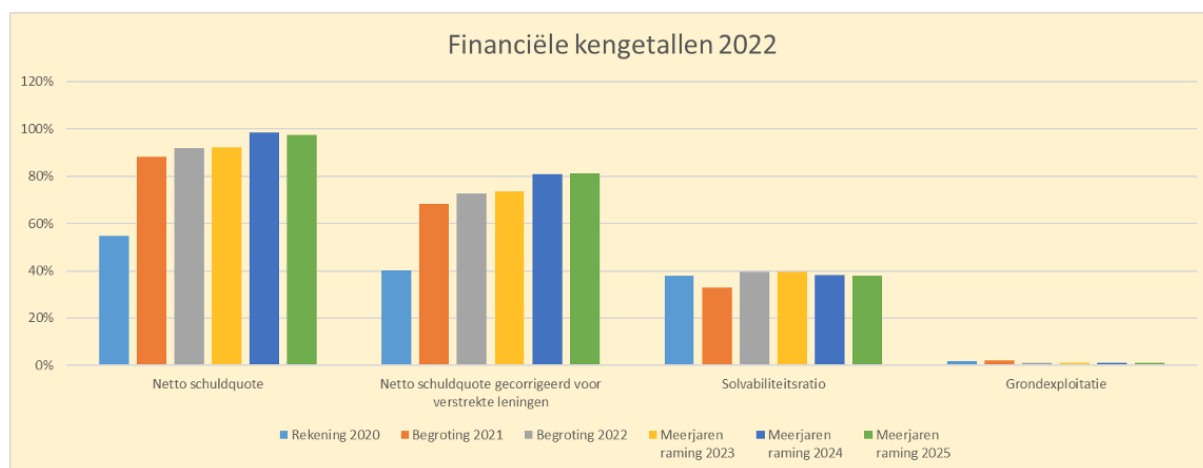
landelijke normen en richtlijnen vastgesteld. Een gangbare norm is het hanteren van een beoogde weerstandsratio (= weerstandsvermogen gedeeld door risico's) van tussen de 1 en 1,5. Met een weerstandsratio van 2 of hoger is het weerstandsvermogen goed tot uitstekend te noemen. De norm voor het weerstandsvermogen is door de raad vastgesteld op 1. De gemeentelijke weerstandsratio is begroot op 2,2. De stand van de vrij besteedbare reserves is hiermee ruim voldoende om de risico's op te vangen. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen.

Berekening weerstandsratio		1-1-2022
Totaal risico		24.788.000
Totaal weerstandsvermogen		54.748.000
Weerstandsratio		2,2

Financiële kengetallen

De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad.

Overige financiële kengetallen				
Papendrecht	Begroting 2022	Begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Netto schuldquote	92%	92%	98%	97%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	72%	74%	81%	81%
Solvabiliteitsratio	40%	39%	38%	38%
Grondexploitatie	1%	1%	1%	1%
Structurele exploitatieruimte	2%	0%	-2%	-3%
Belastingcapaciteit	100%	100%	100%	100%
		Voldoende		
		Matig		
		Onvoldoende		

Netto schuldquote

Met de netto schuldquote worden de totale schulden afgezet tegen het totaal aan baten van de gemeente. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de gemeentelijke jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd. Tussen de 100% en 130% is matig, meer dan 130% is onvoldoende. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 stijgt de netto schuldenquote van 55% naar 92%. Dit wordt veroorzaakt omdat in de jaarcijfers over 2020 de baten € 26,7 mln. hoger waren als gevolg van de verkoop van de aandelen Eneco. Houden we rekening met de lening over in erfpacht uitgegeven gronden bedraagt de netto schuldenquote 67%.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De verstrekte leningen betreffen o.a. de leningen aan Rivas en Fokker. Hiervoor wordt een rentevergoeding ontvangen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat zien welk deel van het bezit van de gemeente wordt bekostigd met eigen vermogen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat gemiddeld de solvabiliteitsratio zich begeeft tussen de 30% en 70%. Bij een solvabiliteitsratio tussen 20% en 30% is het matig en bij een percentage van <20% heeft een gemeente zijn bezit te zwaar belast met schuld.

Kengetal grondexploitatie

Met het aandeel grondexploitaties wordt aangegeven hoe de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. De norm is maximaal 25%, meer dan 35% is onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele begrotingsruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting of rekening en geeft daarmee aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De artikel 12 norm is 0,5%, de structurele ruimte is matig als deze tussen de 0,0% en 0,5% ligt.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de woonlasten zich verhouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Meer dan 110% is matig, meer dan 130% onvoldoende. Aangezien de lokale lasten in balans zijn gebracht met 50% goedkoopste gemeenten landelijk hebben wij de belastingcapaciteit op 100% gezet.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf is aangegeven hoe omgegaan wordt met gemeentelijke kapitaalgoederen. De gemeente heeft op haar grondgebied kapitaalgoederen in de vorm van wegen, civiele constructies, riolering, openbare verlichting, water, groen, speelruimten, sportvelden en vastgoed. Deze kapitaalgoederen zijn afgestemd op de functie (nu en in de toekomst) en zijn van belang voor onder andere de volksgezondheid, handel, verkeer & vervoer, ecologie en recreatie. De gemeente Papendrecht wil haar kapitaalgoederen goed onderhouden en in een goede staat houden. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van onderhoud & vervanging en de benodigde financiële middelen.

De ambitie is om de technische kwaliteit en de leefbaarheid in Papendrecht verder te versterken, passend in een gezond financieel kader, waarbij het in Papendrecht goed vertoeven is met het oog op biodiversiteit en circulariteit. We gaan zorgvuldig om met onze kapitaalgoederen, waarbij de voorzieningen binnen een goed rentmeesterschap worden beheerd. Vooral in samenspraak met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gaan we Papendrecht de komende periode nog mooier, prettiger, veiliger en leefbaarder maken.

Het beheer, onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen is vastgelegd in het Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR), de individuele beleids-/beheerplannen en/of meerjarige onderhoudsplannen, waarbij aandacht is voor de komende energietransitie, klimaatadaptatie, verminderen afvalproductie, duurzaamheid en circulariteit. Bij riolering is dit vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan. Bij wegen is dit het Civiel Technisch Beheerplan en bij groen het Groenbeleids- en beheerplan. In 2022 wordt gestart met de actualisatie van het Civiel Technisch beheerplan en het Groenbeheerplan.

Kerncijfers (in beheer) van Papendrecht

Verharding	1.779.000 m2	77% elementen, 21% asfalt en 5% overige
Groen	1.727.000 m2	Incl. sportvelden, begraafplaats
Water	375.000 m2	Excl. onderhoud derden

Het beheerareaal omvat verder:

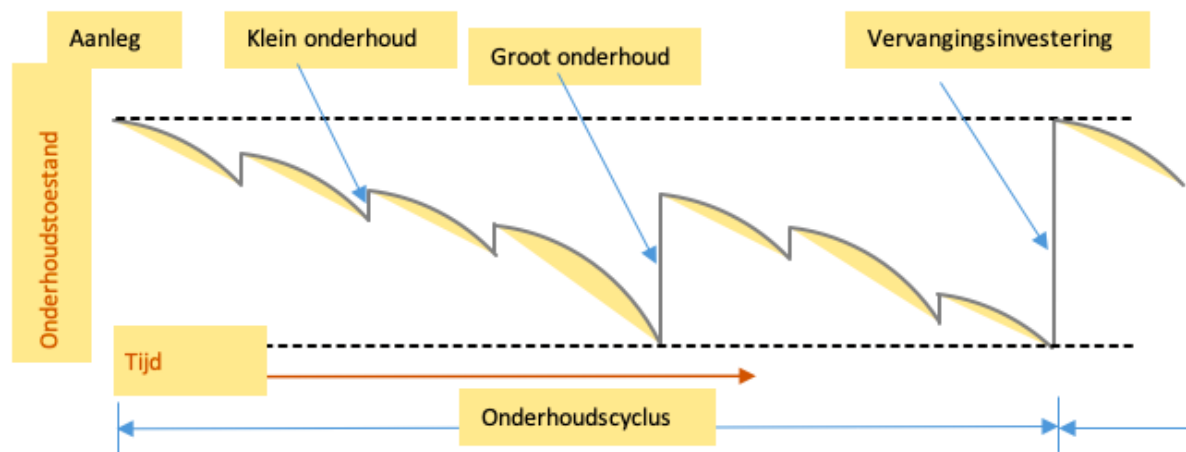
Riolering (vrijval riolering)	157	km
Riolering (persleiding)	13	km
Gemalen	84	stuks
Bomen (excl. Waterschap en derden)	14.570	stuks
Beschoeiing en oevers	80	km
Lichtmasten	6.425	stuks
Speeltoestellen (incl. scholen)	676	stuks
Bruggen	201	stuks
Waterbushaltes	3	stuks
Damwanden en (wal)muren	1.891	m1
Geluidsschermen	4.100	m1

Buiten sportlocaties	8	stuks
Verkeersregelinstantaties	5	stuks

Beheervisie

De openbare ruimte wordt door middel van integraal beheer en onderhoud in stand gehouden. Belangrijk is de onderlinge samenhang voor een goed financieel beheer en effectief gebruik van de maatregelen waarbij klein onderhoud, groot onderhoud en vervanging integraal worden uitgevoerd. Dit proces is, aan de hand van de levenscyclus van de weg, onderstaand in beeld gebracht.

Figuur 1: Onderhoudscyclus

Beheer wordt kort gedefinieerd als alle maatregelen waarmee de openbare ruimte in stand wordt gehouden. Naast het uitvoeren van fysieke onderhoudsmaatregelen, betekent dit ook sturing geven aan beleidsontwikkeling, het optimaliseren van de bedrijfsvoering, maar ook (functie) aanpassing door nieuwe ontwikkelingen. Bij het fysieke onderhoud onderscheiden we verzorging (van de openbare ruimte) en het technisch onderhoud van de objecten. Voorbeelden van deze verzorging zijn bijvoorbeeld de bestrijding van onkruid, het verwijderen van zwerfvuil en graffiti. Het technisch onderhoud omvat het onderhouden van de objecten door middel onderhoudsmaatregelen, bijvoorbeeld het herstraten van wegen, vervangen van bruggedelen, etc. Belangrijk hierbij is dat zowel het klein onderhoud als het planmatig groot onderhoud en tijdige vervanging bijdragen aan een voldoende technische staat gedurende de technische levensduur van een voorziening.

Beleidskaders

Algemeen

Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, inclusief doorkijk naar 2025

Het Uitvoeringsplan IBOR 2015-2020 met de doorkijk naar 2025 gaat over het beheer en de kwaliteit van de openbare ruimte en de hierbij horende inzet van financiële middelen. Het uitvoeringsplan biedt een kader voor integraal beheer en samenwerking en leidt tot samenhangende planvorming, logische en efficiënte uitvoering en een financieel beheersbaar geheel. Bij de ombuigingen die onderdeel zijn van de Kaderbrief 2022 zijn de financiële kaders geactualiseerd. Hierdoor is het Uitvoeringsplan IBOR met de doorkijk tot 2025 de komende jaren nog steeds relevant.

Riolering

Beleidskader

- Gemeentelijk Rioleringsplan Papendrecht (GRP) 2019-2023.
- Stedelijk Waterplan 2007-2016 (met doorloop naar 2024).
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Strategie Klimaatadaptatie Papendrecht 2017.
- Gemeentelijke begroting 2022.

- Kaderbrief 2022-2026.

De Wet milieubeheer (binnenkort onderdeel Omgevingswet) bepaalt dat gemeenten verplicht zijn een geldig gemeentelijk rioleringsplan (GRP) te hebben. In het GRP geeft de gemeenteraad aan op welke wijze zij invulling geeft aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Naast deze zorgplichten zijn de kosten van de activiteiten en de gevolgen voor de rioolheffing op korte en lange termijn in beeld gebracht. In 2020 is het GRP door de gemeenteraad vastgesteld.

In het GRP zijn tevens de maatschappelijke opgaves opgenomen als klimaatadaptatie en (technische) tendensen. Het gaat hierbij om een rechtvaardige kostenverdeling tussen riolering en wegen/groen bij integrale vervanging, het vervangingstempo van de riolering, de inzet op klimaat adaptieve maatregelen bij reconstructies en klimaat adaptieve stimuleringsmaatregelen voor derden.

Gemeente Papendrecht heeft gezamenlijk met Waterschap Rivierenland een Stedelijk Waterplan (SWP) vastgesteld. In 2017 is het Stedelijk Waterplan verder uitgewerkt en aangevuld met het streefbeeld waterplan. Het doel is het bevorderen van de flora & fauna in en rond de watergangen in de gemeente en het verbeteren van waterkwaliteit. Het huidige Waterplan blijft zijn geldigheid behouden.

De riolering is leidend in vervangingsprojecten, waarbij bij de vakdisciplines wegen en groen nadrukkelijk wordt gestuurd naar dit integrale vervangingsmoment. In de wijk Kraaihoek vindt specifieke afstemming plaats met Woonkracht 10 vanwege de komende vervanging van de woningen, inclusief de aanleg van een warmtenet. In de meerjarenplanning van het GRP wordt hierop gestuurd, waarbij het integrale vervangingsproject Weteringsingel/Boomgaardstraat als eerste project is opgenomen in de programmering.

De klimaatverandering heeft grote gevolgen voor het leefmilieu op de korte en langere termijn. Een belangrijk gevolg waarmee gemeenten op korte termijn te maken kunnen krijgen is het optreden van lange droge periodes en van extreme neerslag, waarbij in relatief korte tijd veel neerslag valt. Veel rioolstelsels, afwateringssystemen en het oppervlaktewatersysteem zijn onvoldoende berekend op deze extremen waardoor wateroverlast ontstaat. Vanwege de klimaatveranderingen en bijbehorende droogte en wateroverlast wordt bij integrale vervangingsprojecten klimaat adaptieve maatregelen uitgewerkt en toegepast met extra waterberging en waar mogelijk aanvulling van het grondwater. Een structurele aanpak voor het omgaan met klimaatverandering is opgenomen in de strategienota Klimaatadaptatie Papendrecht die in 2018 door het college is vastgesteld. Met deze strategienota is het aanpassen op de gevolgen van de klimaatverandering breder in de organisatie geïmplementeerd.

Klimaatadaptatie vergt om met een andere blik te kijken naar de inrichting van de openbare ruimte. Gazon kan hierbij worden ingezet voor tijdelijk bergen van water of het vertraagd afvoeren van hemelwater. Bij renovatie plannen van woningbouwcorporaties of nieuwbouw wordt 20 mm water per m² terreinoppervlak op eigen terrein vastgehouden en vertraagd afgevoerd. Hierdoor kan het water op particulier terrein tijdelijk worden opgevangen zodat er extra capaciteit in de openbare ruimte beschikbaar is om neerslag op te vangen. Vanuit het thema hitte worden er lichtere kleuren bestrating toegepast en meer groen (beplanting/bomen) aangebracht.

Om op particulier terrein water te bergen worden bewoners en bedrijven gestimuleerd te bewegen om hun tuin en/of terrein klimaatbestendig in te richten.

Droogte, en daarmee samenhangend de verdeling van het water, vormt hierin een belangrijk onderdeel in zowel de plaatselijke als de regionale samenwerking. Het oppervlaktewaterpeil en grondwaterpeil wordt gemonitord. Beide zijn belangrijk vanwege de volksgezondheid, waterkwaliteit (botulisme/blauwalg) en de houten paalfunderingen van woningen.

Regionale klimaat Adaptatie Strategie Alblasserwaard - Vijfheerenlanden (RAS A5H)

Met het vaststellen van de regionale klimaat Adaptatie Strategie Alblasserwaard- Vijfheerenlanden (RAS A5H) is de tweede stap gezet om als betrokken overheden (zeven gemeenten, twee provincies en het waterschap) te komen tot een gezamenlijke klimaatadaptieve polder A5H.

De volgende stap is het samen met overige gemeenten en waterschap opstellen van een gemeenschappelijk uitvoeringsplan klimaatadaptatie voor de periode 2023- 2027.

Met het uitvoeringsplan kunnen de door het Rijk beschikbaar gestelde extra middelen worden aangevraagd voor uitvoering van de lokale en regionale klimaatadaptatieprojecten. Dit is de derde stap voor een klimaatbestendige regio volgens het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Het uitvoeringsplan wordt uitgewerkt aan de hand van vier omgevingsthema's waarbinnen op hitte, droogte, wateroverlast en overstroming op samenhangende wijze kan worden ingespeeld:

1. Verstedelijking en gezonde leefomgeving
2. Landbouw en natuur (toekomstbestendig landelijk gebied)
3. Landschap en recreatie
4. Veilige infrastructuur en vitale objecten

De RAS A5H is een samenwerking vanuit de deelnemende gemeenten en het Waterschap en kent een provinciale betrokkenheid. Een kopgroep van betrokken wethouders faciliteert het proces en zij faciliteert de bestuurlijk afstemming in de regio.

Wegen

Beleidskader

- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021.
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Kaderbrief 2022-2026.

In 2017 is het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk naar 2025) vastgesteld. Vanuit analyse in het ombuigingsproces komt naar voren dat dit beheerplan nog steeds actueel is. Het Civiel Technisch Beheerplan volgt uit de kaders vanuit het Uitvoeringsplan IBOR en omvat naast de wegen, ook de onderdelen civiele kunstwerken, openbare verlichting, baggeren havens, de VRI's en het straatmeubilair. Hierdoor wordt integraliteit bereikt tussen de verschillende onderdelen (zoals de aansturing in de uitvoering). Het beheerplan maakt inzichtelijk hoe, waar, wanneer en tegen welke kosten de verschillende civiel technische beheeronderdelen in Papendrecht worden beheerd en onderhouden om de kwaliteit en functie in stand te houden.

Het uitgangspunt is om de leefomgeving voor de inwoners van Papendrecht aantrekkelijk te houden of te verbeteren. Bij grootschalige projecten worden de bewoners uitgenodigd om actief mee te doen, en mee te denken. Voor de vervanging aan de wegen vindt hierin intensieve afstemming plaats met het Gemeentelijk Rioleringsplan en het Groenbeheerplan 2017-2021.

De begroting voorziet in de toename van noodzakelijk grootschalig onderhoud van de wegen. Deze toename is vastgesteld in het Civiel Technisch Beheerplan, en omvat het gedeeltelijk ophogen van de verharding, en het grootschalig herstraten van rijbanen, parkeerplaatsen, voet - en fietspaden. Door het naar beneden bijstellen van het kwaliteitsbeeld is het mogelijk om deze toename op peil te houden. Dit bijstelling is opgenomen in de kaderbrief 2022- 2026 en is vastgesteld door de gemeenteraad .

De leidraad voor het inrichten van wegen zijn de principes van Duurzaam Veilig. De technische kwaliteit van de wegen wordt gebaseerd op de landelijke erkende CROW – systematiek. Een onderdeel van het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 is de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Deze LIOR geeft aan op welke gestandaardiseerde wijze in Papendrecht invulling gegeven wordt aan werkvoorbereiding, uitvoering en onderhoud van de openbare ruimte.

Groen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015-2024.
- Programma Groen
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Bomenverordening
- Groenbeheerplan 2017-2021
- Kaderbrief 2022-2026
- Gemeentelijke begroting 20212

Het beheer is gericht op het robuuster maken van het Papendrechtse stedelijk ecosysteem. Dat stedelijk ecosysteem is veel breder dan alleen het openbaar groen, want ook het watersysteem, particuliere tuinen, groene daken en (natuurinclusieve) gebouwen zijn hier onderdeel van en dragen bij aan biodiversiteit en tal van ecosystemendiensten zoals verkoeling, koolstofvastlegging en het langer en meer vasthouden van regenwater.

Het Groenbeleidsplan 2015-2024 vormt samen met de visie uit het Groenblauwe netwerk het kompas voor het beheer, onderhoud en de investeringen in het groen en blauw binnen de gemeente Papendrecht. In 2017 is het Groenbeheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk naar 2026) vastgesteld. Dit beheerplan volgt uit de kaders vanuit het Uitvoeringsplan IBOR en het Groenbeleidsplan.

In 2017 is de bomenverordening vastgesteld door de gemeenteraad en de vernieuwde Groene Kaart en het Handboek Groen door het college. De Bomenverordening vormt het kader voor de bescherming van gemeentelijke en particuliere bomen.

Binnen Papendrecht wordt gekeken naar het onderling verbinden en verder ontwikkelen van de bestaande groenstructuren tot een samenhangend netwerk voor groen, recreatie en flora & fauna. Deze doorontwikkeling zet zich in 2022 door in combinatie met de reconstructie N3 (versterken biodiversiteit langs de N3) en het doorontwikkelen van de parkzone ten zuiden van de A15.

Het collegeactieprogramma stelt tot doel:

- diverser en aantrekkelijker groen
- meer groen
- ecologisch groen.

Dit vertaalt zich in de ambitie als gemeente een aantrekkelijke plaats te zijn voor mens, dier en natuur. Een natuurinclusief Papendrecht, nu en in de toekomst. We hebben oog voor het ecologisch systeem waar wij onderdeel van zijn en bewegen toe naar een robuust stedelijk ecosysteem. Dat wil zeggen dat we de gemeente Papendrecht zo inrichten dat er ruimte is voor een grote verscheidenheid aan dieren, planten en leefgebieden. Vanuit het programma wordt inmiddels ook aangestuurd op meer gebouw gebonden groen en natuurinclusiviteit van bouw- en reconstructieprojecten.

Aan deze doelstellingen wordt binnen projecten en door middel van natuurvriendelijk beheer invulling gegeven. Er wordt daarbij ook gestuurd op het meer toepassen van inheemse beplanting en er wordt geëxperimenteerd met het rekening houden met de eisen van doelsoorten om zo te komen tot een ecologisch goede inrichting.

Openbare verlichting

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021.
- Vervangingsplan Openbare Verlichting 2018-2028.
- Kaderbrief 2022-2026.

De openbare verlichting vervult een belangrijke functie op het gebied van sociale veiligheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Bij nieuwbouw en projectmatige vervanging wordt LED- verlichting aangebracht. Dit vanwege het lage energieverbruik door lage vermogens van de lichtbronnen. De Richtlijn voor Openbare Verlichting (NPR 13201) is hierin het richtsnoer.

Openbare verlichting is een onderdeel van het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk t/m 2026). In het beheerplan is gelijktijdig de technische notitie openbare verlichting opgesteld. Deze notitie geeft meer inzicht in op de verlichtingstechniek en LED (en daarmee energiebesparing), en past binnen de kaders van het Uitvoeringsplan IBOR. Daarnaast geeft deze notitie het inzicht en richting voor de openbare verlichting in Papendrecht.

De vervanging van armaturen en lichtmasten wordt met een investeringskrediet bekostigd. Het meerjarige vervangingsplan openbare verlichting geeft aan op welke locaties in de komende jaren vervangingen noodzakelijk zijn aan de openbare verlichting. De meerjarenplanning voorziet in de komende jaren een toename van de vervanging van de armaturen binnen de gemeente. In aanvulling op de meerjarenplanning heeft nader onderzoek plaatsgevonden voor aanvullende energiebesparende mogelijkheden binnen de openbare verlichting. Deze gegevens zijn opgenomen in de routekaart CO2 neutrale gemeentelijke organisatie.

Samenwerking bij openbare verlichting

De gemeente Papendrecht heeft samen met vijf andere gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een Gemeenschappelijke Regeling (met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur ingericht voor het dagelijks beheer, databeheer en directievoering / toezicht op het onderhoudsbestek voor de openbare verlichting. Door één gezamenlijke aannemer worden de werkzaamheden vanuit een onderhoudsbestek aan de openbare verlichting uitgevoerd. De projectmatige vervanging en het beheer binnen de gemeente wordt door Papendrecht aangestuurd en begeleid.

Civiele constructies

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (met doorloop naar 2026).
- Kaderbrief 2022-2026
- Gemeentelijke begroting 2022.

Civiele kunstwerken, zoals bruggen, vis- en loopsteigers, tunnels, viaducten, geluidsschermen en damwanden, zijn belangrijke elementen binnen de openbare ruimte. Het zijn onvermijdelijke verbindingen in de hoofd- en verkeersstructuren in de wijken, verbindingen in grote waterstructuren, afschermdende constructies en recreatieve elementen in de wijken. Naast functionaliteit is constructieve veiligheid een belangrijk aspect bij het beheer en onderhoud van de civiele kunstwerken. In 2022 vindt gedeeltelijke vervanging plaats van de duiker bij de Veerweg/Wieklaan plaats vanuit het investeringskrediet civiel kunstwerken. Aan deze constructie heeft constructief onderzoek en periodieke deformatiemetingen plaatsgevonden.

Speelplaatsen

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025
- Kaderbrief 2022-2026.
- Gemeentelijke begroting 2021.

Papendrecht telt een groot aantal speelplekken. In de komende jaren zijn meer dan in het verleden speeltoestellen aan vervanging toe. We zien een groeiende vraag naar andere speelmogelijkheden. Het gaat steeds minder om de toestellen zelf, maar veel meer om de speelaanleidingen in de buitenruimte. In verkeersveilige buurten en met meer mogelijkheden voor 'Natuurlijk Spelen'. Samen met inwoners zoeken we naar nieuwe creatieve mogelijkheden en blijven we zorgen voor een goed bespeelbare leefomgeving.

De veiligheid van de openbare speelvoorzieningen is geborgd. Onveilige speelelementen worden hersteld, vervangen of verwijderd. Als herstel niet meer mogelijk is, wordt een speeltoestel of weggehaald of vervangen. Daarbij volgen we de eisen in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en de Europese normen 1176 en 1177. Bij vernieuwing van speelplaatsen maken we gebruik van onderhoudsvriendelijke en duurzame materialen.

Sportvelden

Beleidskader

- Meerjarenplan Sportvelden 2019-2038.
- Afwegingskader aanleg en renovatie velden 2021.
- Kaderbrief 2022- 2026.
- Gemeentelijke begroting 2022.

In 2019 is de meerjarenplan Sportvelden 2019-2038 door het college vastgesteld en in de begroting verwerkt. In aanvulling hierop is in juli 2021 door de gemeenteraad het Afwegingskader aanleg en

renovatie velden vastgesteld. Op basis van de meerjarenplanning vindt de renovatie aan de verschillende sportvelden plaats op basis van kwaliteit. Voor wensen voor aanpassingen van de beschikbare capaciteit van de buiten sportaccommodaties is het afwegingskader opgesteld als richting gevend document.

Met de verenigingen vindt afstemming plaats over groot onderhoud en vervanging van de sportvelden, waarbij de nieuwe constructie zo goed mogelijk wordt afgestemd op het gewenste gebruik. Het meerjarenplan is hierin het vertrekpunt.

Baggeren

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Beheer- en Onderhoudsplan Vijvers en watergangen 2020-2033.
- Stedelijk Waterplan 2007-2016 (met doorloop naar 2024).
- Kaderbrief 2022-2026.

Door bladval en aangroei van baggerslib, groeien de watergangen langzaam dicht. Door te baggeren worden de watergangen op diepte gehouden, samen met de aanwezige drainages is hierdoor regulering van het grondwaterstand mogelijk. Het beheer- en onderhoudsplan vijvers en watergangen geeft inzicht in de trajecten die projectmatig gebaggerd wordt, zo nodig gecombineerd met het vervangen van de beschoeiing.

Parkeergarages

Beleidskader

- Voorzieningen Parkeergarages
- Notitie Parkeerbeleid
- Nota Hoofdlijnen Parkeerbeleid Centrum
- Parkeergarages De Meent en De Overtoom –Technisch beheerplan 2018-2023
- Kaderbrief 2022-2026
- Gemeentelijke begroting 2022.

In het Centrumgebied van Papendrecht vindt een regulering van het parkeren plaats om de leefbaarheid in het Centrum te ondersteunen. Papendrecht exploiteert voor het kort parkeren twee parkeergarages (De Meent en Overtoom). In de nota 'Hoofdlijnen Parkeerbeleid Centrum' is het gemeentelijke beleid beschreven. Voor de parkeergarages zijn de tarieven en de kaders voor beheer en exploitatie vastgelegd. De notitie Parkeerbeleid is in 2016 opgesteld en is een aanvulling op dit beleid, waarmee beoogd wordt het gebruik van de parkeergarage voor het parkeren te bevorderen.

In 2018 zijn de technische beheerplannen van de parkeergarages De Meent en De Overtoom door het college vastgesteld. Hiermee wordt een integraal beeld gegeven van het beheer de komende planperiode 2018-2023.

Vastgoed

De gemeentelijke vastgoedportefeuille is verdeeld in de volgende categorieën;

- maatschappelijk vastgoed: t.b.v. het realiseren van gemeentelijke/maatschappelijke doelen;
- strategisch vastgoed: panden verworven voor een strategisch doel zoals herontwikkeling of gebruik voor toekomstige maatschappelijke doeleinden;
- niet strategische strategisch vastgoed: verkopen wanneer mogelijk
- (dijk)woningen: historisch ontstaan bezit en verkoop wanneer mogelijk;
- scholen: onderhoud van deze panden door instellingen, het eigendom komt terug bij einde gebruik.

Continu wordt geactualiseerd op het feitelijk gebruik en eveneens wordt het (toekomst)perspectief van de panden geactualiseerd. De raad wordt daarbij jaarlijks geïnformeerd over de omvang van de vastgoedportefeuille en de toekomstvisie van deze actualisatie. Het doel voor de komende jaren is om

de portefeuille terug te brengen tot een portefeuille met enkel maatschappelijk en actueel strategisch eigendom. Daarom zullen ook in 2022 weer enkele panden worden afstoten. Bij verhuur van de panden is één van de uitgangspunten kostendekkend te verhuren, hiervoor worden exploitatiebegrotingen opgesteld. Periodiek vindt analyse plaats op de exploitatiebegroting van het betreffende pand.

Het (jaarlijks) onderhoud van het vastgoed wordt begroot en uitgevoerd aan de hand van Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP). Alle (vervangings)investeringen worden daarbij zo duurzaam mogelijk uitgevoerd. In 2022 wordt gestart met het verduurzamen van de vastgoedportefeuille op basis van verduurzamingsplannen die per object worden uitgevoerd.

Statuslijst gemeentelijk vastgoed - september 2021

Adres:	Gebruiker:	Categorie
Sportaccommodaties		
Bunz. Keizerweg 110	Sportcentrum	maatschappelijk
P. Zeemanlaan 39-41	Gymzaal De Kooy	maatschappelijk
Parkweg 9	Gebouw iisclub	maatschappelijk
Stellinmolen 182	Gymzaal Molenvliet	maatschappelijk
Cultuurpanden		
Adres:	Gebruiker:	Categorie
Den Briel	Commerciële plint Den Briel	maatschappelijk
Markt 2	Voormalige bibliotheek	niet-strategisch (verkocht)
P.C. Hooftlaan 180	Voormalige kunsttuin	niet-strategisch
Van der Palmstraat 2	Theater De Willem	maatschappelijk
Eigen gebruik		
Adm. De Ruyterweg 39 (doortzebouw)	Gemeente. begraafplaats beheer	maatschappelijk
Markt 22	Gemeentehuis	maatschappelijk
Willem Dreeslaan 4	Gemeentewerf	maatschappelijk
Huren		
Coornhertstraat 2	Bedrijfsloods	eigen gebruik
Overig		
A. Schweitzerstraat 115	Gemiva	maatschappelijk
Adm. De Ruyterweg 1	Kinderboerderij	maatschappelijk
Boeleraak 1-3	Support. Reveles. Havig	maatschappelijk
Brederoedelaan 9-11	Roltrappen	maatschappelijk
De Waalburcht	Parkeergarage	maatschappelijk
Douwes Dekkerlaan 3-5	Snelteststraat voor ondernemers	sloop, tijdelijk maatschappelijk
Duivenstraat 68	Kinderdagverblijf Papendrecht	maatschappelijk
Duivenstraat 70	Oranie Nassau School	maatschappelijk
Duivenstraat 70	Rode Kruis	maatschappelijk
Goudenreezenstraat 15-17	Kinderopvang Papendrecht en	maatschappelijk
J. Vermeerstraat 1	Gemiva	maatschappelijk
Jachthavenweg 3	Jachthaven	maatschappelijk
Markt 2b	Portiersunit fietsstalling	maatschappelijk
Noordhoekewiel 1	Drechtwerk	maatschappelijk
Overtoom 76	Parkeergarage	maatschappelijk
P.J. Troelstrastraat 100	Peuterspeelzaal / balletschool	maatschappelijk
Pieter Zeemanlaan 37a	De Kooiker	maatschappelijk
Poldermolen 8	Politie	maatschappelijk
Rembrandtlaan 206	Muziekvereniging Excelsior	maatschappelijk
Rembrandtlaan 401 tot 81	Pompeemaal	maatschappelijk
Schoorweg 4	Daoovane ouderen	maatschappelijk
Schoorweg 6-6a	Bounce dansstudio en RTV Papendrecht	maatschappelijk
Stellinmolen 174, 176, en 184	Sterk Papendrecht, Yulius en diverse	maatschappelijk
Vondellaan 158	VU en Jeu de boules vereniging	maatschappelijk
Weteringsingel 8	Parkeergarage	maatschappelijk
Willem Dreeslaan 4	Gemeentewerf	maatschappelijk
Zuidkijl 51	Peuterspeelzaal Kaiuit	maatschappelijk
Zuidkijl 55	Kinderdagverblijf Trossen Los	maatschappelijk
Zuidkijl 59	Wielverwarming (in school)	strategisch
Duindoornhof 1-7	Samenwerkingsverband passend	niet-strategisch
Veerpromenade 11	Leeaand	niet-strategisch
Veerpromenade 13	Restaurant Jut & Jul	niet-strategisch
Veerpromenade 3	Restaurant Paap City	niet-strategisch
Veerpromenade 5	Schoonheidssalon	niet-strategisch
Veerpromenade 7	Yoza Centrum	niet-strategisch
Veerpromenade 9	Alpha kapsalon	niet-strategisch
B.K. weg 17, 13-15	2x Woningen	niet-strategisch (sloop)
Bosch 83	Anti kraak	niet-strategisch (in verkoop)
Bosch 85/87	Anti kraak	niet-strategisch (in verkoop)
Den Briel	Parkeergarage	niet-strategisch (verkoop icm woningen elders)
Kraaihoek 18	Huurwoning	woningen (verkoop na einde gebruik)
Oosteind 24	Huurwoning	woningen (verkoop na einde gebruik)
Visschersbuurt 110	Huurwoning met schuur	woningen (verkoop na einde gebruik)
Randweg 2, 6 en 8	3 sanitaire units	t.b.v. woningen

Regionale samenwerking

Voor de samenwerking geldt dat we in Papendrecht lokaal doen wat lokaal kan. In deze complexe samenleving kunnen we echter niet alles alleen. Daarom wordt samengewerkt in de Drechtsteden en in de regio Alblasterwaard/Vijfheerenlanden waar dat meerwaarde geeft.

In de regio Drechtsteden vindt vanuit Papendrecht samenwerking en kennisuitwisseling plaats. Voor de openbare ruimte gaat het hierbij op zowel uitvoeringniveau (o.a. samenwerking met uitvoeringbestekken) tot op beheersmatig niveau, zoals de energie transitie en de implementatie van een gezamenlijk beheersysteem. Voor de klimaatadaptatie wordt samengewerkt als onderdeel van de regionale groeiagenda. Op operationeel/ inhoudelijk niveau wordt efficiënt samengewerkt op inhoud door gezamenlijk uitvoeringsbestekken voor te bereiden, aan te besteden en uit te laten voeren. Voorbeelden hiervan zijn het bestek beschoeiingen, leveren bomen en beplanting, en samenwerking met betrekking tot de flora & fauna.

Ook in de regio Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden wordt samengewerkt. Zowel op het gebied van riolering en zuivering) als op het gebied van openbare verlichting (BOVL). In regionaal verband wordt samengewerkt in A5H verband en tevens in Drechtsteden verband met partners als provincie, waterschap, omgevingsdienst, veiligheidsregio, GGD en andere partners.

Voor de regionale klimaatadaptatie wordt samengewerkt in de RAS A5H. Vanuit de klimaatstresstest en klimaatatlas gaat het gesprek gevoerd worden met lokale partners om vervolgens regionale thema's te benoemen. Met de klimaatstresstest wordt inzichtelijk gemaakt waar de knelpunten zijn als gevolg van klimaatverandering. Papendrecht is in de regio een zelfstandig poldergebied en wordt als zodanig als een individueel gemeentelijk oppervlak beschouwd met een specifiek Papendrechtse klimaatstresstest.

Financiering van werken

De BBV schrijft voor dat vervangingswerken met maatschappelijk nut geactiveerd moeten worden. Dit betekent dat de volgende werken in de openbare ruimte met investeringskredieten gefinancierd worden:

- Riolering
- Asfaltwegen
- Geluidsschermen
- Civiele kunstwerken
- Openbare verlichting
- Speelplaatsen
- Sportvelden

Voor groot onderhoud waarbij sprake is van in standhouden van kapitaalgoederen zonder verlening van levensduur, schrijft de BBV voor dat een voorziening gevormd kan worden om de kosten te egaliseren over de looptijd van een onderhoudscyclus. Groot onderhoudswerkzaamheden waar een voorziening voor gevormd is zijn:

- Waterbuspontons, met een onderhoudscyclus van 5 jaar en een jaarlijkse dotatie van €9.000.
- Baggeren havens, met een onderhoudscyclus van 16 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 62.500.
- Baggeren vijvers en watergangen, met een onderhoudscyclus van 12 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 228.000.
- Parkeergarages, met een onderhoudscyclus variërend van 1 tot 60 jaar (conform MJOP) en een jaarlijkse dotatie van € 29.000.

Geplande werkzaamheden jaarschijven 2022 t/m 2026

Met de hieronder genoemde activiteiten en bedragen voor de jaren 2022, 2023 en 2024 wordt bij de reconstructies rekening gehouden met de meerjarenplanning vanuit het Gemeentelijke Rioleringsplan. Omdat o.a. de ontwikkeling van Kraaihoek in de komende jaren een bepalende factor is in deze meerjarenplanning, waarbij het uitvoeringsjaar in samenwerking met Woonkacht 10 plaatsvindt, ontstaan mogelijke bijstelling in de financiën van de projecten in de onderstaande jaarschijven plaats.

Geplande werkzaamheden in 2022

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Boomgaardstraat	€	650.000
Grondmolen	€	1.010.000
Da Costa	€	150.000
Beukmolen	€	600.000
Persleiding Vrijheer v Esslaan	€	25.000
Trasmolen	€	65.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Westeind	€	450.000
TOTAAL	€	450.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van civieltechnische objecten:		
DuikerbrugVeerweg-Wieklaan	€	250.000
Vervanging fiets-voetbrug Noordhoekse Wiel boven sportveld	€	35.000
TOTAAL	€	285.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. op de Parkweg, Watermolen, Margriethof, Boeieraak	€	90.000
TOTAAL	€	90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
Baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 1	€	43.000
TOTAAL	€	43.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
Projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
Projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Renovatie natuurgrasveld Sportpark Slobbengors en bij de Lage Waard	€	75.000
TOTAAL	€	75.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	150.000
TOTAAL	€	150.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Baggeren Havens	Geraamde lasten	
Baggerwerkzaamheden in de Kooijhaven	€	225.000
TOTAAL	€	225.000

Vervanging Waterbushaltes	Geraamde lasten	
Vervanging van de drie waterbushaltes (incl. subsidie Provincie)	€	750.000
TOTAAL	€	750.000

Verduurzaming gemeentelijke panden	Geraamde lasten	
Investering verduurzamen gemeentelijke panden conform MJP	€	345.000
TOTAAL	€	345.000

* is opgenomen in Kaderbrief

Geplande werkzaamheden 2023

Riolering	Geraamde lasten	
Boomgaardstraat	€	100.000
Grondmolen	€	950.000
Trasmolen	€	380.000
<u>persleiding</u> Vrijheer v Esslaan	€	225.000
De <u>Genesetstraat</u> e.o.	€	75.000
Elzenzoom (fase 1)	€	75.000
Beukmolen	€	695.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Westeind (2e fase)	€	286.000
Oosteind	€	190.000
TOTAAL	€	476.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Kademuur Julianastraat	€	120.000
Gedeeltelijke vervanging <u>VRI kruising</u> BK weg/Platanenlaan	€	200.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	50.000
TOTAAL	€	370.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. op de Bosweg, De Biezen, <u>Steilsteven, Westkil</u>	€	90.000
TOTAAL	€	90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
- baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 5	€	70.000
TOTAAL	€	70.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Natuurgrasveld Sportpark Slobbengors	€	38.000
TOTAAL	€	38.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Parkeergarages	Geraamde lasten	
Vervanging automaten en schakelkast	€	260.000
TOTAAL	€	260.000

Geplande werkzaamheden 2024

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Grondmolen	€	770.000
Boomgaardstraat	€	875.000
Van der Palmstraat	€	25.000
De Genesetstraat e.o.	€	430.000
Trasmolen	€	330.000
Elzenzoom (fase 1)	€	70.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Noordhoek	€	295.000
Oosteind (2e fase)	€	410.000
Wieklaan	€	30.000
TOTAAL	€	735.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van <u>civiel technische</u> objecten:		
Grondmolen 101-Watermolen	€	36.000
Grondmolen 35-51	€	38.000
Grondmolen 66-68	€	38.000
J.H.A. Schaperstraat-P.J. Oudstraat	€	70.000
Zernikelaan-fietspad N3	€	42.000
Noordhoekse Wiel ten ~~zw~~ van volkstuinten	€	48.000
Noordhoekse Wiel ten noorden van griende	€	33.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	65.000
TOTAAL	€	370.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging in o.a. Dijkstraat, Frans Halsstraat, Keizerskroon	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
- <u>Ontvangsplicht</u> uit A-watergangen	€	650.000
TOTAAL	€	650.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Renovatie 2 hybridenvelden Slobbengors	€	637.500
TOTAAL	€	637.500

Vervanging damwand Kooijhaven	Geraamde lasten	
Vervanging damwand Kooijhaven	€	2.500.000
TOTAAL	€	2.500.000

Vervanging Heesters	Geraamde lasten	
Vervanging heesters	€	2.150.00
TOTAAL	€	215.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Parkeergarages	Geraamde lasten	
Vervanging sensoren parkeergarages	€	25.000
TOTAAL	€	25.000

Geplande werkzaamheden in 2025

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Kraaihoek 1e fase	€	50.000
Van der Palmstraat	€	900.000
De <u>Genesetstraat</u> e.o.	€	550.000
<u>Relinen</u> riolering	€	50.000
Hoofdstraat	€	50.000
Elzenzoom (fase 1)	€	900.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Bosch	€	290.000
<u>Noordkil</u> (tussen rotondes)	€	90.000
Tiendweg-oost	€	95.000
TOTAAL	€	475.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van <u>civiel technische</u> objecten:		
<u>B.K.weg</u> -Zonedauw	€	48.000
Standerdmolen-Wieklaan	€	52.000
Spinbolmolen- <u>Achterdijk</u>	€	25.000
Gedeeltelijke vervanging o.b.v. inspectie	€	50.000
TOTAAL	€	175.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. G. van <u>Prinstererstr.</u> Onderslag, Veerweg	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
<u>baggeren</u> vijvers en watergangen delen van wijk 4 (west)	€	132.000
TOTAAL	€	132.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Renovatie hybrideveld Drechtstreek	€	362.000
TOTAAL	€	362.000

Vervanging Heesters	Geraamde lasten	
Vervanging heesters	€	215.000
TOTAAL	€	215.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Baggeren Havens	Geraamde lasten	
Baggeren Jachthaven (voorbereiding)	€	25.000
TOTAAL	€	25.000

Geplande werkzaamheden in 2026

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Kraaihoek 1e fase	€	1.005.000
Hoofdstraat	€	75.000
De ~~Genesetstraat~~ e.o.	€	145.000
Elzenzoom (fase 1)	€	645.000
Van der Palmstraat	€	590.000
PJM Aalbersestraat	€	40.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Kraaihoek	€	70.000
Rembrandtlaan (rotonde-west)	€	35.000
~~Kamerlingh Onneslaan~~	€	35.000
Onderslag	€	45.000
Willem Dreeslaan (incl rotonde Kennedylaan)	€	55.000
~~Cypressenlaan~~	€	110.000
Hoogendijk	€	25.000
<u>Veerweg</u> / Weteringsingel	€	200.000
Vrijheer van ~~Es~~ laan (fietspad)	€	20.000
~~Westkijl~~ (fietspad)	€	25.000
TOTAAL	€	620.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van <u>civiel technische</u> objecten:		
Toortsdreef-park Wilgendonk	€	180.000
Totaal	€	180.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. Randwijk, Rembrandtlaan en Stellingmolen	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
<u>baggeren</u> vijvers en watergangen delen van wijk 4 (west)	€	195.000
	€	195.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
<u>projectmatige</u> vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Vervanging kunstgras voetbalveld Sportpark Oostpolder	€	20.000
TOTAAL	€	20.000

Vervanging Heesters	Geraamde lasten	
Vervanging heesters	€	215.000
TOTAAL	€	215.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Baggeren Havens	Geraamde lasten	
Baggeren Jachthaven (uitvoering)	€	225.000
TOTAAL	€	225.000

3. Financiering

Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Algemeen

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of uitgezet (vnl. Schatkist). Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Papendrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang om onderscheid te maken tussen de treasury- en de controlfunctie.

Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, terwijl de controlfunctie veelal redeneert in termen van baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

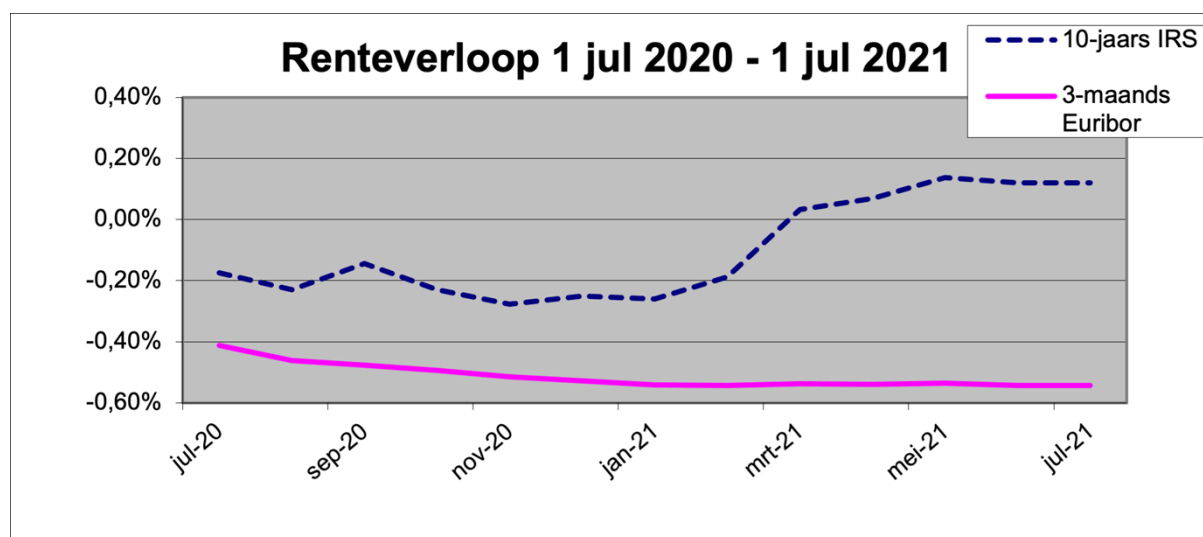
Rente ontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De maatregelen van de ECB in de afgelopen periode zullen volgens de markt ook in 2022 nog een negatieve rente voor kortlopende leningen te zien geven.

De kapitaalmarktrentes vertoonden in het voorjaar van 2021 een relatief sterk opgaande lijn. Dit werd vooral veroorzaakt door de verwachting dat heropening van de economie zal leiden tot een aanzienlijk herstel van de economische groei. De rente voor 10-jarige staatsleningen is daardoor medio juli 2021 gestegen naar een niveau van 0,12%.

Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2021 circa 0,20% (20 basispunten).

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Financieringspostitie

Interne rente

De BBV-notitie rente verplicht in de financieringsparagraaf inzicht te geven in de rentelasten, de aan taakvelden, grondexploitaties toe te rekenen rente en het renteresultaat. In onderstaande tabel is dit samengevat. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond 1%.

Renteschema

		2022
a1.	De externe rentelasten over de lange financiering	€ 1.095
a2.	De externe rentelasten over de korte financiering	€ -
b.	De externe rentebaten	-/- € 599
	<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>	€ 496
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € -164
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € -257
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/- € 597
		€ 176
	<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	€ 672
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -
d2.	Rente over voorzieningen	€ -
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	€ 672
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.099
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-/- € -427
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	€ 672
	<i>De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)</i>	€ 1.099
	Verschil (absoluut)	€ -427
	Verschil (procentueel)	-63,5%

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2022 kan de kasgeldlimiet als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2022						
Begrotingstotaal	€	93.000				
Relevant percentage		8,5%				
Kasgeldlimiet	€	7.905				
			1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€	5.000	€	2.000	€	1.000
Kasgeldlimiet	€	7.905	€	7.905	€	7.905
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€	2.905	€	5.905	€	6.905

(bedragen x € 1.000)

De gemeente Papendrecht verwacht in 2022 binnen de normen van de kasgeldlimiet (max. drie kwartalen overschrijding) te opereren.

De meest actuele liquiditeitenplanning geeft aan dat geen nieuwe langlopende leningen benodigd zijn. Indien incidenteel behoefte is aan kortlopende financiering, dan worden daarvoor 1-maands kasgeldleningen gebruikt. Oogmerk van het door het SCD uit te voeren gemeentelijke saldobehoor is om de limietruimte optimaal te benutten.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rente typische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in de navolgende tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar. Uit deze tabel blijkt dat de renterisiconorm van de gemeente Papendrecht voor 2022 circa € 18,6 miljoen bedraagt, zijnde 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm						
Renterisico's		2022	2023	2024	2025	
Renteherzieningen	€	-	€	-	€	-
Aflossingen	€	4.209	€	4.190	€	3.857
Renterisico	€	4.209	€	4.190	€	3.857
Berekening renterisiconorm						
Begrotingstotaal	€	93.000	€	88.000	€	87.000
Percentage cf. regeling		20%		20%		20%
Renterisiconorm	€	18.600	€	17.600	€	17.400
Toetsing renterisico aan norm:						
Renterisico	€	4.209				
Renterisiconorm	€	18.600				
Ruimte onder de norm	€	14.391-				

(bedragen x € 1.000)

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Papendrecht binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen en beleggingen) of uit verstrekte garanties.

Verstreekte geldleningen

De gemeente heeft per 1 januari 2022 voor een totaalbedrag van circa € 18,5 miljoen aan leningen verstrekt. Dit kan als volgt worden gespecificeerd naar risicocategorie:

Categorie	Verwachte stand per			% verdeling ultimo 2022
	1-1-2022	31-12-2022		
Gemeenten / Provincies	€ -	€ -		0,0%
Overheidsbanken	€ -	€ -		0,0%
Woningcorporaties met garantie WSW				0,0%
Semi-overheidsinstellingen	€ 378	€ 378		2,2%
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	€ -		0,0%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ 18.095	€ 17.173		97,8%
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ -	€ -		0,0%
Totaal	€ 18.473	€ 17.551		100,0%

(bedragen x € 1.000)

De per jaar ultimo vermelde bedragen betreffen:

- Semi-overheidsinstellingen: Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)
- Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut:
  - Rivas (€ 7,9 miljoen)
  - Fabriek Slobbengors CV (€ 1,4 miljoen)
  - Hoofdkantoor Slobbengors CV (€ 7,7 miljoen)
  - Kinderboerderij (€ 37.500)
  - Intens BV (€ 123.000)
  - Voetbalvereniging Papendrecht (€ 2.200).

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per eind 2022
		1-1-2022	31-12-2022	
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€ 9.520	€ 9.463	12,1%
Achtereenvolgende positie in waarborgfondsen (bijv. WSW)	Laag	€ 70.344	€ 68.702	87,9%
Totaal		€ 79.864	€ 78.165	100,0%

(bedragen x € 1.000)

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2,0 procent van het

begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt, dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

In de beleidsdoorlichting schatkistbankieren door het Rijk van juli 2019 is onder meer geconstateerd dat decentrale overheden kampen met administratieve lasten bij schatkistbankieren. Na een overlegtraject met alle betrokken partijen is besloten om het drempelbedrag per 1 juli 2021 te verhogen.

Het drempelbedrag is aangepast op onderstaande punten:

- een verhoging van de ondergrens van € 250.000 naar € 1 miljoen euro;
- een verhoging van het percentage begrotingstotaal t/m € 500 miljoen euro van 0,75% naar 2%.

Berekening drempelbedrag SKB 2022		
Begrotingstotaal	€	93.000
Relevant percentage		2,00%
Drempelbedrag (afgerond)	€	1.860

(bedragen x € 1.000)

Informatievoorziening

Enkele keren per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit de gemeente of vanuit het SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld, vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats.

Voor zover relevant zullen door het SCD rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.

4. Lokale heffingen

Lokale heffingen

Lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerende-zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

- Ontwikkelingen en rijksbeleid;
- Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen;
- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk);
- Overige lokale heffingen;
- Kwijtscheldingen.

Ontwikkelingen en rijksbeleid

Herziening gemeentelijk belastinggebied

Al enige tijd wordt in deze paragraaf lokale heffingen in zowel de begroting als jaarrekening aandacht besteed aan de herziening cq. verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

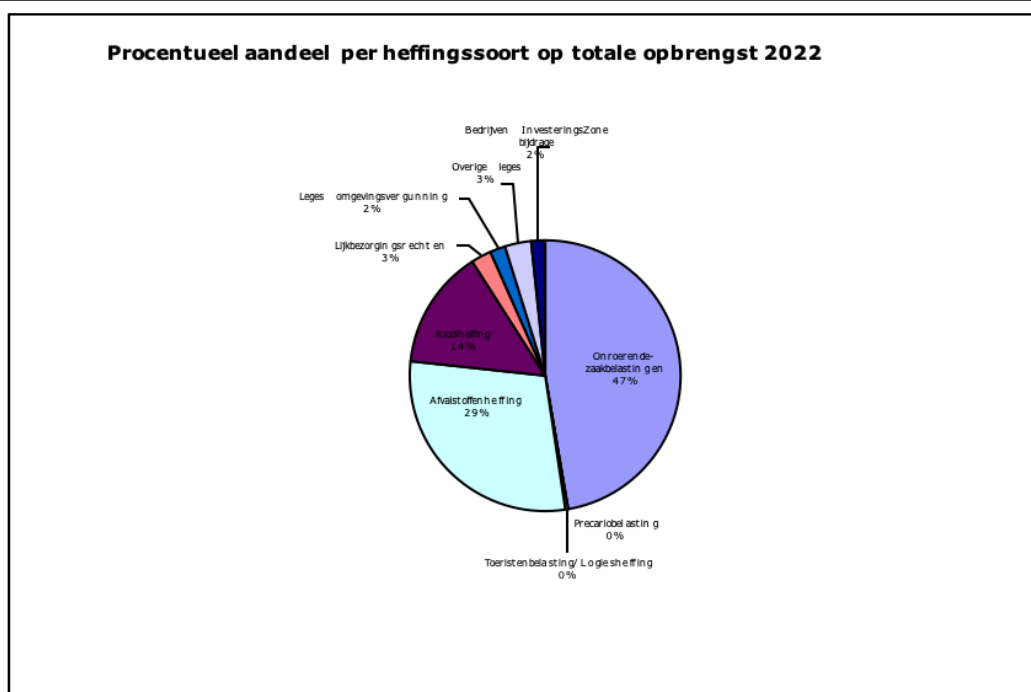
Hierover zijn ten opzichte van de begroting 2021 op dit moment geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten (x 1.000)

Onderstaande tabel geeft een overzicht, ingedeeld naar algemene dekkingsmiddelen en gebonden heffingen, met de geraamde opbrengst voor 2022 en 2021, evenals de verantwoorde opbrengsten over 2020. Wij merken op dat de verschillen tussen 2022 ten opzichte van 2021 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen hierbij een belangrijke rol.

Heffingssoort	Rekening 2020	Begroting na wijz. 2021	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021
Algemene dekkingsmiddelen (ongebonden heffingen)				
Onroerende-zaakbelastingen	6.011	6.143	8.001	1.858
Precariobelasting	1.000	1.000	0	-1.000
Toeristenbelasting/Logiesheffing	28	36	56	20
Subtotaal	7.039	7.179	8.057	878
Gebonden heffingen				
Afvalstoffenheffing	4.093	4.563	4.922	359
Rioolheffing	2.116	2.377	2.411	34
Lijkbezorgingsrechten	439	408	408	0
Leges omgevingsvergunning	635	588	310	-278
Overige leges	385	609	532	-77
Bedrijven InvesteringsZone bijdrage	287	280	280	0
Subtotaal	7.955	8.825	8.863	38
TOTAAL	14.994	16.004	16.920	916

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het leeuwendeel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuishouders in euro's weergegeven over de laatste vier jaren. Hier zijn voor de afvalstoffen- en de rioolheffing de voor dat jaar geldende tarieven opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage. In de kolom 2022 zijn de gevolgen van de belastingvoorstellen verwerkt.

	2018	2019	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ-waarde	203.000	217.000	236.000	255.000	278.000
OZB-eigenaar	255,98	260,61	266,21	271,57	349,40
Afvalstoffenheffing	249,00	282,00	296,00	327,00	355,00
Rioolheffing eigenaar	136,00	138,00	141,00	158,00	161,00
Ontwikkeling lastendruk	641	681	703	757	865
% stijging tov vorig jaar		6,2%	3,3%	7,6%	14,4%

Er is uitvoering gegeven aan de business case lokale lasten om de lokale lasten met 15% te verhogen. Dit is iets lager uitgevallen omdat in de berekening bij de kaderbrief 2022 van een iets hogere stijging van de afvalstoffenheffing en riolrechten is uitgegaan. Aangezien de kaderbrief 2022 leidend is valt het percentage lokale lastenstijging iets lager uit.

Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De onroerende zaakbelastingen (OZB) genereren veruit het grootste deel van de gemeentelijke belastingopbrengst. De OZB bestaat uit drie verschillende belastingen: een eigenarenbelasting voor woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De raad bepaalt met het vaststellen van de begroting de totale opbrengst van deze heffing.

De heffingsgrondslag voor de OZB is de totale WOZ-waarde van de onroerende zaken, oftewel de WOZ-capaciteit. Deze wordt vastgesteld volgens de regels van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor 2022 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2021. Door de geraamde opbrengst te delen door de WOZ-capaciteit ontstaat het tarief en daarmee het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen.

De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

De WOZ-waardeontwikkeling van peildatum 1 januari 2021 naar 1 januari 2022 is voor woningen berekend op 9% en voor niet-woningen op – 0,5%. Rekening houdend met de gewenste (meer)opbrengst en de waardeontwikkeling leidt dit voor 2022 tot de volgende tarieven. Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

Papendrecht

	2018	2019	2020	2021	2022
Eigenaar woning	0,1261	0,1201	0,1128	0,1065	0,1257
Eigenaar niet-woning	0,2167	0,2167	0,2418	0,2327	0,3038
Gebruiker niet-woning	0,1790	0,1777	0,1878	0,1816	0,2255

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten terzake.

In Papendrecht gebeurt dit kostendekkend. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2021	afvalstoffenheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	3.900	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	220	
Netto kosten taakveld		€	3.680
Overige toe te rekenen kosten:	€	563	
Overhead incl. (omslag)rente	€	53	
BTW +	€	661	
Totale overige kosten		€	1.277
Totale kosten (a)		€	4.957
Opbrengst heffingen (b)	€	4.952	
Dekking (b/a*100)			100%

	2018	2019	2020	2021	2022
Tarief	249,00	282,00	296,00	327,00	355,00
Stijging		13,3%	5,0%	10,5%	8,6%

Rioolheffing

Met ingang van 2010 is het rioolrecht ex artikel 229 van de Gemeentewet vervangen door de rioolheffing ex artikel 228a van diezelfde wet. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Hiermee hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om naast de kosten van zorgplicht voor het afvalwater ook de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater te verhalen via de rioolheffing. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten terzake. Welke kosten via de rioolheffing worden verhaald dient met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld.

In Papendrecht gebeurt dit kostendekkend. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2021	rioolheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	1.865	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	519	
Netto kosten taakveld		€	1.346
Overige toe te rekenen kosten:	€	485	
Overhead incl. (omslag)rente	€	181	
BTW +	€	441	
Totale overige kosten		€	1.067
Totale kosten (a)		€	2.413
Opbrengst heffingen (b)	€	2.411	
Dekking (b/a*100)			100%

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

	2018	2019	2020	2021	2022
Rioolheffing eigendom	136,00	138,00	141,00	158,00	161,00
Stijging		1,5%	2,2%	12,1%	1,9%

Papendrecht heft van eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie per 1 januari bepalend.

Vergelijking andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook het landelijk gemiddelde is hierin opgenomen.

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2021 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2021 in Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld Giessendam, Hendrik Ido Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1).

Gemeente	Gemiddelde tarief		OZB	Rioolheffing Afvalstoffen		Totaal	Rangnr. meerp.huish.
	WOZ-waarde	OZB	eigenaar	eig/gebr	heffing		
Dordrecht	226.000	0,1020	231	202	301	734	53
Sliedrecht	239.000	0,0823	196	254	293	743	64
Papendrecht	258.000	0,1065	274	158	327	759	92
Alblasserdam	251.000	0,1084	272	159	358	789	127
Hardinxveld-G'dam	268.000	0,1172	314	237	309	860	229
Hendrik-Ido-Ambacht	307.000	0,1053	323	188	351	862	232
Zwijndrecht*	236.000	0,1052	248	302	386	914	298
Landelijk gemiddelde	309.000	0,1043	305	201	305	811	

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.

Benchmark lokale lasten

Tot en met 2019 gold de zogenoemde 'macronorm'. Dit was een afspraak tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid over de maximale stijging van de landelijke opbrengst onroerende-zaakbelastingen (OZB).

Deze macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de ozb-opbrengsten van alle gemeenten samen en stamde uit 2007.

In 2014 is uit onderzoek gebleken dat de macronorm geen effectief instrument is, omdat de norm niet heeft bijgedragen aan de gematigde lastenontwikkeling, daar de besluitvorming over tarieven in gemeenten in de eerste plaats geënt is op lokale afwegingen.

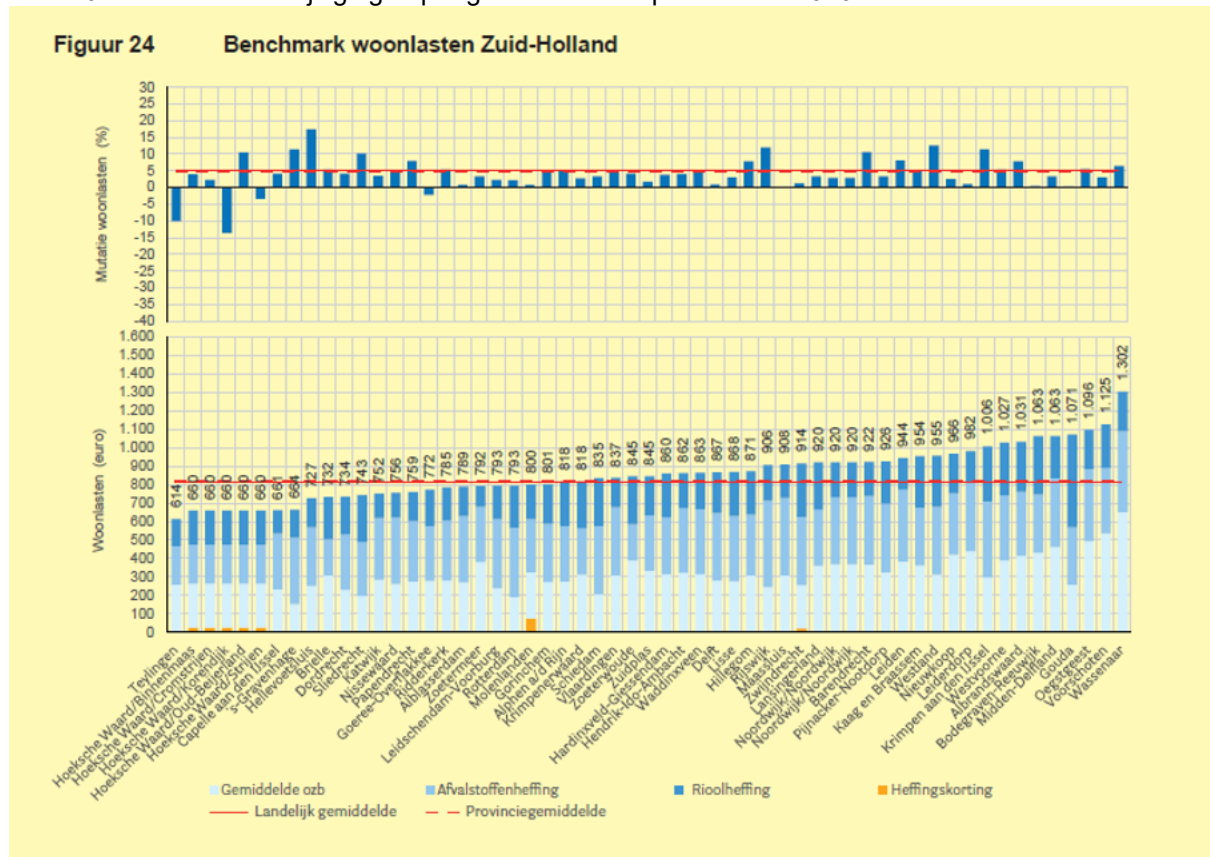
Sinds die tijd is de vergelijking van de lokale lasten, OZB, afvalstoffen- en rioolheffing, tussen gemeenten volgens het Rijk beter mogelijk geworden. Onder meer door de jaarlijkse Atlas van de lokale lasten van het COELO en de wettelijke verplichting om in de gemeentebegroting de ontwikkelingen toe te lichten.

Vanaf 2021 is de macronorm vervangen door de jaarlijkse benchmark, waarin naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken.

De benchmark beoogt door middel van meer vergelijking, de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

In deze benchmark voor 2021, opgenomen in de Coelo atlas 2021 vanaf pagina 137, wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels de (grafische) vergelijking voor

Zuid-Holland op pagina 141 worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk gemaakt. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente voor 2021 en de tariefswijzigingen per gemeente ten opzichte van 2020.

De figuren bieden de mogelijkheid om de gemeenten op verschillende punten te vergelijken. De positie op de x-as (hoe ver naar rechts staat de gemeente?) geeft informatie over de hoogte van de gemeentelijke woonlasten in vergelijking met die van de andere gemeenten in de provincie. De horizontale rode lijnen laten zien in hoeverre de gemeentelijke woonlasten en de mutatie afwijken van het gemiddelde in Nederland (doorgetrokken rode lijn) en de provincie (gestippelde rode lijn). Het gemiddelde voor Nederland bedraagt € 811 en voor Zuid-Holland is dit € 824. Het stijgingspercentage ten opzichte van 2020 bedraagt landelijk 5,1% en voor Zuid-Holland 5%.

Verder kan de hoogte van de ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing worden vergeleken. Enkele gemeenten hanteren een korting op de totale aanslag (heffingskorting). De hoogte van de heffingskorting wordt weergegeven met een oranje balkje. Het bedrag van de heffingskorting is verrekend met de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de gemeente door het gekorte bedrag te delen door drie en dit in mindering te brengen op de drie betaalde bedragen.

In de beantwoording van kamervragen over de stijging van de gemeentelijke belastingen in 2021 door De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw Kajsja Ollongren, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/02/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-woonbelasting-weer-omhoog-uitschieters-tot-27>, geeft ze aan dat evaluatie van de benchmark gepland staat voor 2025. Ook zal gekeken worden naar de relatie tussen de afschaffing van de macronorm en de ontwikkeling van de lokale woonlasten.

Overige lokale heffingen

BIZ (Bedrijven InvesteringsZones)

Zowel ondernemers als gemeenten hebben belang bij investeringen in de bedrijfsomgeving. Voor het bedrijfsleven is de kwaliteit en veiligheid van de bedrijfsomgeving een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van een onderneming voor klanten. Voor de lokale overheid is een veilige en leefbare openbare ruimte van belang om bedrijven (werkgelegenheid) en bezoekers aan te trekken. Een leefbare bedrijfsomgeving heeft invloed op de leefbaarheid van het omliggende gebied; burgers

willen een veilige en leefbare omgeving om in te werken, te wonen en te winkelen. Het collectieve belang van de ondernemers valt op deze punten samen met het algemene belang van een kwalitatief hoogwaardige bedrijfsomgeving. Gezamenlijke investeringen liggen voor de hand omdat dit synergievoordelen oplevert en het effect van de investeringen groter wordt.

Gemeenten hebben met de Wet op de bedrijveninvesteringszones (Wet BIZ) de bevoegdheid om een gebied aan te wijzen (de bedrijveninvesteringszone (BIZ)) waarbinnen een bestemmingsbelasting (de BIZ-bijdrage) mag worden geheven ter financiering van door een meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenste extra voorzieningen. De voorzieningen dienen zowel het gezamenlijk belang van de ondernemers als het algemeen belang. De BIZ kan echter niet worden ingezet voor de financiering van concrete verantwoordelijkheden die de wetgeving exclusief aan de gemeente opdraagt. De BIZ is alleen bedoeld om een hogere kwaliteit aan voorzieningen tot stand te brengen die de gemeente op grond van een optimale verdeling van de beschikbare middelen zelf niet kan en hoeft te realiseren.

Papendrecht kent sinds 2018 deze heffing voor Centrum Papendrecht. Het doel van deze BIZ is om de concurrentiekracht van het winkelgebied te vergroten.

Deze bijdrage wordt geheven van eigenaren en gebruikers van onroerende zaken in het centrum, zijnde de niet-woningen. Gebruikers van de panden betalen een vast bedrag, eigenaren betalen een percentage van de WOZ-waarde.

Kostendekkendheid

Berekening kostendekkendheid 2021	Lijkbezorgingsrechten		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	283	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen +/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	283
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	100	
BTW +			
Totale overige kosten		€	100
Totale kosten (a)		€	383
Opbrengst heffingen (b)	€	408	
Dekking (b/a*100)			107%

In het geval van de lijkbezorgingsrechten wordt er geëgaliseerd. De storting in de reserve is niet in bovenstaand schema opgenomen. Bij der jaarrekening 2020 is deze reserve gevormd. De mutatie voor de begroting zal plaatsvinden als eerste wijziging op de begroting.

Berekening kostendekkendheid 2021	Omgevingsvergunning		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	441	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen +/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	441
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	592	
BTW +			
Totale overige kosten		€	592
Totale kosten (a)		€	1.033
Opbrengst heffingen (b)	€	310	
Dekking (b/a*100)			30%

In het geval van de omgevingsvergunningen wordt er geëgaliseerd. De onttrekking uit de reserve is niet in bovenstaand schema opgenomen.

Overige leges

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	254		
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	-/-	€	-	
Netto kosten taakveld			€	254
Overige toe te rekenen kosten:	€	-		
Overhead incl. (omslag)rente	€	969		
BTW	+			
Totale overige kosten			€	969
Totale kosten (a)			€	1.223
Opbrengst heffingen (b)	€	532		
Dekking (b/a*100)				43%

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Er vindt ook een vermogenstoets plaats.

Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Er kan kwijtschelding worden verleend voor:

Papendrecht

- Afvalstoffenheffing

x € 1.000	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Afvalstoffenheffing	199	190	210

5. Grondbeleid

5. Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Papendrecht is ondersteunend aan het ruimtelijk beleid zoals dat onder andere in de Structuurvisie, Dijkvisie, Visie op het Groen- Blauwe Netwerk en diverse andere regionale en lokale sectorale visies wordt benoemd. Papendrecht kent sinds de actualisatie van haar beleid een actief situationeel grondbeleid om de doelstellingen uit deze visies te realiseren. In de praktijk is sturing via grond in Papendrecht beperkt. Vrijwel de gehele gemeente is volgebouwd en er is nog slechts één, relatief kleine, uitleglocatie in ontwikkeling. De gemeente heeft, in vergelijking met andere gemeenten, relatief weinig grond in eigendom en er wordt nauwelijks actief aangekocht. Een randvoorwaarde bij het grondbeleid is namelijk, dat er geen onaanvaardbaar maatschappelijk en/of economisch risico gelopen wordt. In praktijk wordt hierdoor met verwerving terughoudend omgegaan.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in Papendrecht zijn sinds een aantal jaar omgeslagen van (grote) uitleggebiieden naar om herontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied. Dat betekent automatisch dat er veel meer spelers zijn met een grotere diversiteit aan belangen. Ontwikkelingen zijn daardoor complexer, duren langer, vragen meer (ambtelijke) inzet en de uitkomsten kennen een hogere mate van onzekerheid.

De woningmarkt kenmerkt zich momenteel als een zodanig sterke vraagmarkt, dat een risico bestaat op terugval. Dit neemt niet weg dat de belangstelling bij ontwikkelaars, beleggers en aannemers om in Papendrecht te bouwen voorsnog onverminderd groot is. Er zijn echter een beperkt aantal locaties beschikbaar waar dit op relatief korte termijn en gemakkelijk kan.

De beperkte hoeveelheid grond in eigendom maakt dat de financiële risico's in omvang beperkt zijn. Deze financiële risico's in grondexploitaties zijn bij de twee lopende complexen Centrum en het Land van Matena aanwezig.

Werkwijze

De afgelopen jaren zijn de taken bij het voeren van de grondexploitatie over meerdere personen verdeeld. De uitvoering en control zijn van elkaar gescheiden. Voor alle projecten worden aparte dossiers opgesteld, waarin alle relevante financiële gegevens, taxaties, ramingen en onderliggende contracten verzameld zijn. Deze werkwijze zal in 2022 voortgezet worden.

Afronding projecten

In 2022 is de situatie dat aan 2 grondexploitatieprojecten gewerkt wordt; Land van Matena en het Centrum. De laatst genoemde is in de eindfase en kan volgens de laatste inzichten in 2023 afgerond en afgesloten worden.

Voor het complex Land van Matena geldt dat dit in de afbouwfase is winstgevend en kan volgens planning eveneens in 2023 afgerond worden

Het meerjarenperspectief geeft dan ook aan dat na 2023 voorsnog geen grondexploitatie complexen in uitvoering zijn.

Nieuwe Ontwikkelingen

Een aantal ruimtelijke (her)ontwikkelingen kunnen leiden tot actieve grondexploitatie complexen. Het betreffen de locatie aan de Poldermolen (voormalig politiebureau / brandweerkazerne), Douwes Dekkerlaan en de locatie van de voormalige kunstuitleen aan de PC Hoofdlaan.

Andere ontwikkelingen zijn op dit moment te prematuur om deze conclusie te kunnen trekken.

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

De exploitatieberekeningen worden jaarlijks bij de jaarstukken herzien. Enerzijds wordt daarbij teruggeblikt op de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven ten opzichte van de ramingen, anderzijds wordt vooruitgekeken. Door middel van (her)taxaties worden de ingeschatte opbrengsten opnieuw gewaardeerd en de ramingen voor de nog uit te voeren werkzaamheden worden geactualiseerd. Zo nodig worden de fasering en de looptijd van het project aangepast en de parameters voor rente en inflatie opnieuw beoordeeld. Voor de berekening van de financieringslasten wordt vanaf 2021 uitgegaan van een rentepercentage van 0,7% bij zowel een positieve boekwaarde (inkomsten groter dan de uitgaven) als bij een negatieve boekwaarde (uitgaven groter dan inkomsten). De geraamde kosten voor latere jaren zijn gecorrigeerd met 2% kostenstijging.

Niet in exploitatie genomen gronden

Strategische grondaankopen zijn opgenomen bij de materiële vaste activa.

In exploitatie genomen gronden

Voor complexen waar een tekort wordt verwacht, wordt een voorziening gevormd. Omdat het complex Centrum verliesgevend is, is hiervoor een voorziening gevormd om het verlies op te vangen.

Winstneming

Winsten op grondexploitaties worden tussentijds genomen of bij afsluiting van een complex. Dit is, afhankelijk van de grootte van het complex, per deelgebied of voor het hele complex. Bij winstneming wordt het behaalde resultaat verrekend met de risicoreserve grondexploitaties. Winstneming geschiedt volgens de voorschriften van het BBV volgens de poc (naar rato van realisatie) methode.

Risicoreserve grondexploitatie

De risicoreserve grondexploitaties vormt het weerstandsvermogen voor grondexploitaties en is bedoeld om financiële risico's op te kunnen vangen en tekorten op lopende grondexploitaties af te dekken. Komt de risicoreserve boven of onder het gewenste niveau, dan zal dit in lijn met het gemeentelijk beleid worden geëgaliseerd.

Risicobepaling grondexploitaties

In lijn met de nota grondbeleid worden risico's in de grondexploitatie per complex geïnventariseerd. Van deze risico's wordt een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een bepaald risico zich voordoet. Uitgangspunt bij het bijstellen van exploitatieberekening is, dat risico's waarvan de kans dat het zich voordoet groter dan of gelijk is aan 50% volledig worden verwerkt in de exploitatieopzet van betreffend complex. Risico's worden situationeel beoordeeld, en afhankelijk van het ingeschatte risico, voorzien van een wegingsfactor. Voor deze wegingsfactor wordt 10%, 20%, 30% en 40% gehanteerd. Het totaal gewogen risico (risicobedrag x kans) is berekend op € 0,4 miljoen.

Meerjarenbegroting 2021 - 2024

Budgetten van de grondexploitatie zijn onderdeel van de gemeentebegroting. In onderstaande tabel uit het MPG 21 is een specificatie opgenomen per kostensoort van de verwacht uitgaven en inkomsten.

Actualisatie van de begrotingscijfers vindt steeds plaats bij herziening van het MPG als onderdeel van het jaarrekening proces.

Kostensoort	exploitatie- opzet 1-1-2021	boekwaarde 31-12-2010	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Rentekosten	15.722.367	15.209.529	196.387	164.474	160.254	-8.278
Plankosten en VTU	14.259.233	13.918.603	160.660	113.550	66.420	0
Verweringen	28.591.085	28.591.085	0	0	0	0
Sloop	1.003.476	1.003.476	0	0	0	0
Milieukosten	2.237.134	2.237.134	0	0	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	30.252.259	25.243.010	2.108.444	879.326	2.021.479	0
Tijdelijk beheer	442.879	312.879	35.000	35.000	35.000	25.000
Overige	74.909	74.909	0	0	0	0
Winstneming	4.422.991	4.422.991	0	0	0	0
kostenstijging	163.454	0	22.927	30.990	107.742	1.794
Totaal uitgaven	97.169.785	91.013.615	2.523.418	1.223.340	2.390.896	18.516
Woningbouw	38.026.942	30.504.157	6.654.608	868.177	0	0
Bedrijventerrein	1.828.876	1.401.119	427.757	0	0	0
Kantoren	1.964.690	1.964.690	0	0	0	0
Winkels en horeca	4.783.769	3.853.769	0	930.000	0	0
Voorzieningen	9.686.637	9.686.637	0	0	0	0
Bijdragen	14.866.737	14.866.737	0	0	0	0
Rente en exploitatiebaten	681.225	681.225	0	0	0	0
Opbrengstenstijging	28.039	0	0	28.039	0	0
Totaal inkomsten	71.866.915	62.958.334	7.082.366	1.826.216	0	0
Totaal Saldo	25.302.869	28.055.281	-4.558.948	-602.876	2.390.896	18.516

6. Verbonden Partijen

Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente ervaart een duidelijke meerwaarde van samenwerking met deze partijen. Met behoud van eigen karakter en identiteit zal continuering van regionale samenwerking plaatsvinden. Hoewel de gemeente de taken niet meer zelf uitvoert, blijft zij hiervoor wel verantwoordelijk.

Uitgangspunt is dat verbonden partijen een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid. Waar verbonden partijen betrokken zijn bij de uitvoering van de speerpunten uit het collegeakkoord wordt hier extra op toegezien. Uiteraard wordt hierbij wel gekeken naar de mate van invloed. Waar de gemeente relatief weinig invloed heeft wordt minder gestuurd. Hierdoor kan de (ambtelijke) capaciteit gericht worden ingezet op verbonden partijen waar invloed groter is. De gewenste sturing per verbonden partij is geïnventariseerd en in deze paragraaf opgenomen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het financiële belang bestaat uit de middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij, dan wel uit een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het bestuurlijk belang verwijst naar hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Hieronder wordt een opsomming gegeven van dergelijke samenwerkingsverbanden:

Gemeenschappelijke regelingen

1. GR Drechtsteden
2. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
3. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
5. GR Sociale werkvoorziening Drechtwerk
6. GR Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede
7. GR Gevudo

Vennootschappen en Coöperaties

8. Stedin groep NV
9. Bank Nederlandse Gemeenten NV
10. Oasen NV
11. Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
12. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
13. Recreatie en Cultuur holding BV

Deze paragraaf geeft inzicht in de betrokkenheid van de gemeente Papendrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Vanwege de vaak aanmerkelijke bestuurlijke en financiële belangen blijft inzicht in en effectieve sturing op deze verbonden partijen gewenst. Voor de beleidsmatige ontwikkelingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Met de verkoop van aandelen Eneco (raadsvergadering januari 2020) is deze NV voor de gemeente geen verbonden partij meer. Verder is de risicoprofiel en sturing op de verbonden partijen Stedin en Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede op maatwerk gezet. Verdere toelichting wordt gegeven bij de betreffende verbonden partij.

De gevolgen van de coronacrisis zijn voor de verbonden partijen nog onzeker en hiermee zijn de financiële consequenties nog niet in te schatten.

Risicoprofiel

Per verbonden partij wordt volgens de stoplichtenmethode in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekende en bestuurlijke relatie met de verbonden

partij. Ook algemene omstandigheden, bijvoorbeeld 'jonge' regeling, worden meegewogen. De wijze van risicobepaling is gebaseerd op basis van de Nota Verbonden Partijen 2017. Indien het bestuurlijk en/of financieel risico beperkt is, is het stoplicht groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden, kleurt het stoplicht oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn dan is het stoplicht rood. De risico's van de verbonden partijen zijn (nader) toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. De tabel geeft ook inzicht in de overige verbonden partijen en het in het boekjaar ontvangen dividend.

Overzicht verbonden partijen (bedragen x €1.000)	Relatie met programma	Vertegen- woordiging	Rekening 2020	Begroting 2021 **	Begroting 2022	Risicoprofiel en sturing
Gemeenschappelijke regelingen						
1. Drechtsteden	0,2,3,6,7,8	DB/AB	24.862	25.762	27.200	Actief
2. Dienst Gezondh & Jeugd Zuid-Holland Zuid *	4,6,7	AB	9.744	10.364	9.027	Actief
3. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	7	AB	550	561	568	Passief
4. Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	1	AB	1.961	2.142	2.302	Actief
5. Sociale werkvoorziening Drechtwerk	6	AB	407	358	338	Actief
6. Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede	2	AB	53	81	64	Maatwerk
7. Gevudo - garantstellingsprovisie HVC (baat)	0	AB	-86	-87	-84	Passief
Totaal			37.491	39.181	39.415	
	Relatie met programma	Vertegen- woordiging	Geïnvesteed vermogen	Dividend 2021 ****	Dividend 2022	Kleur Stoplicht
Vennootschappen en Coöperaties						
8. Stedin ***	0	AVA	983	75	75	Maatwerk
9. Bank Nederlandse Gemeenten	0	AVA	15	8	8	Passief
10. Oasen	0	AVA	13	0	0	Passief
11. ROM-D Holding	0,3,8	AVA	150	0	0	Passief
ROM-D CV KII II	0,3,8	AVA	194	0	0	Passief
12. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer	0,3	AVA	18	0	0	Passief
13. Recreatie en Cultuur holding	5	AVA	450	0	0	Maatwerk
Totaal			1.823	83	83	

* Jaar 2022 scenario 1eoc bijdrage Jeugdteams

** Gewijzigde begroting 2021

*** Ex: 5.381 prof aandelen ad 42,6 miljoen **** Verslagjaar 2020

Gezien de diversiteit van de verschillende onderdelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) wordt in onderstaande tabel een nadere detaillering van de bijdrage per dienst weergegeven.

Dienst (bedragen x €1.000)	Totale		Totale bijdrage	
	Bijdrage Papendrecht 2021*	bijdrage GRD	Bijdrage Papendrecht 2022	GRD
Bureau Drechtsteden	312	2.816	291	2.636
Regiogriffie	37	344	38	349
Sociale Dienst Drechtsteden**	20.860	263.194	22.341	273.648
Servicecentrum Drechtsteden	3.981	38.808	3.954	39.831
Gemeentebelastingen Drechtsteden	596	7.498	600	7.447
Algemene dekkingsmiddelen	-24	-215	-24	-215
Totaal	25.762	312.445	27.200	323.696

* Gewijzigde begroting 2021

** Ex Tozo

Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht/Sliedrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Drechtsteden, Griffie, Servicecentrum Drechtsteden(SCD)/ Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD), Sociale Dienst Drechtsteden (SDD): Dordrecht; • Gemeentebelastingen Drechtsteden (GBD)/Onderzoekcentrum Drechtsteden: Sliedrecht
Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. 2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen: <ol style="list-style-type: none"> a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme) b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, beheer basisregistraties en verkeersveiligheid) c. Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur) d. Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid e. Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering f. Sociaal-geografisch onderzoek g. De uitvoering van de belastingheffing en -invordering. 3. Naast de in het tweede lid genoemde belangen heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor: <ol style="list-style-type: none"> a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft
Openbaar belang	<p>Het in algemene zin behartigen van regionale belangen op het terrein van:</p> <p>economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme), fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen en publieke infrastructuur), sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur), bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering, sociaal-geografisch onderzoek, uitvoering van de belastingheffing en -invordering.</p>

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden			
Financieel belang	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van het onderdeel en de activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door wethouder P.L. Paans in het Drechtstedenbestuur. Daarnaast heeft elke fractie van de gemeenteraad een lid aangewezen, die namens de gemeente Papendrecht zitting heeft in de Drechtraad.			
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.			
Kerncijfers				
	Jaarresultaat 2020	€ 1.412.000		
		31-12-2020	31-12-2019	
	Eigen vermogen	€ 2.345.000	€ 1.148.000	
	Vreemd vermogen	€ 56.038.000	€ 44.878.000	
	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	
	Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022	
	Vreemd vermogen	€ 40.000.000	ultimo 2022	

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
Relatie met programma	<ul style="list-style-type: none"> 0. Bestuur en Ondersteuning 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 3. Economie 6. Sociaal Domein 7. Volksgezondheid en milieu 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Achtergrondinformatie	<p>Gemeenten hebben het principebesluit genomen tot omvorming van de GR Drechtsteden. De GRD-dochters Bureau Drechtsteden, Ingenieursbureau, Servicecentrum, Onderzoekcentrum en Gemeentebelastingen worden daarbij onderdeel van de gemeente Dordrecht, als service-organisatie.</p> <p>De Sociale dienst blijft binnen de GRD, die wordt omgevormd tot een college-regeling waarbij het Algemeen Bestuur bestaat uit collegeleden van de deelnemende gemeenten, en het Dagelijks Bestuur wordt gekozen uit het Algemeen Bestuur.</p> <p>In het sociaal domein dragen de Drechtstedengemeenten jaarlijks € 250 miljoen euro af aan de Sociale Dienst Drechtsteden. De gemeenten willen deze uitgaven onderling zo goed mogelijk verdelen. In september 2020 bleek uit een nieuw Financieel Kader dat de rekenmethodes hiervoor ('kostenverdeelsleutels') te complex, te onduidelijk en/of niet meer up-to-date zijn. Sommige zijn zelfs helemaal niet meer te actualiseren. Daarom werd de opdracht gegeven om betere sleutels te ontwikkelen. Deze nieuwe verdeelsystematiek zal in 2023 ingaan. De kostenbegroting van de sociale dienst is gebaseerd op een aantal onzekere aannames over de groei van de vraag naar voorzieningen. Het gaat om open-eindregelingen waarvan de ontwikkeling zich niet precies laat voorspellen.</p>
Kleur stoplicht	Rood
Sturingsarrangement Website	<p>Actief</p> <p>www.drechtsteden.nl (vergaderstukken van de Drechtraad zijn op de site raadpleegbaar).</p>

Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid																														
Vestigingsplaats	Dordrecht																														
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																														
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Serviceorganisatie Jeugd (SOJ), Regionale Ambulancevoorziening.																														
Doel	<p>Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.</p> <p>De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs en jeugd.</p>																														
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van volksgezondheid, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, veilig thuis, onderwijs en welzijn.																														
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																														
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.																														
Deelnemende partijen	Ablasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																														
Kerncijfers	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">Jaarresultaat 2020</td> <td style="width: 20%;">€ 128.000</td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 30%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.113.000</td> <td>€ 4.772.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 44.708.000</td> <td>€ 36.492.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>-/- € 350.000 voor bestemming</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.085.000</td> <td>ultimo 2022</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 43.316.000</td> <td>ultimo 2022</td> <td></td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2020	€ 128.000				31-12-2020	31-12-2019		Eigen vermogen	€ 3.113.000	€ 4.772.000		Vreemd vermogen	€ 44.708.000	€ 36.492.000		Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 350.000 voor bestemming		Eigen vermogen	€ 2.085.000	ultimo 2022		Vreemd vermogen	€ 43.316.000	ultimo 2022	
Jaarresultaat 2020	€ 128.000																														
	31-12-2020	31-12-2019																													
Eigen vermogen	€ 3.113.000	€ 4.772.000																													
Vreemd vermogen	€ 44.708.000	€ 36.492.000																													
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 350.000 voor bestemming																													
Eigen vermogen	€ 2.085.000	ultimo 2022																													
Vreemd vermogen	€ 43.316.000	ultimo 2022																													
	4. Onderwijs																														

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Relatie met programma	6. Sociaal Domein 7. Volksgezondheid en milieu
Achtergrondinformatie	De gemeenschappelijke regeling zorgt dat een groot aantal wettelijke taken worden uitgevoerd, zoals de GGD-taken, Veilig thuis, Bureau Leerplicht en Jeugdhulp. Van deze taken houdt de kostenontwikkeling op het terrein van jeugdhulp de begroting van gemeenten, net als voorgaande jaren, onder druk. In het regionale beleid zijn maatregelen opgenomen die moeten leiden tot het terugdringen van de jeugdhulpuitgaven. Naar aanleiding van de uitspraak van de Commissie van Wijzen is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten vanwege de jeugdzorg. Gemeenten committeren zich daarbij aan de invulling van een set aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen opleveren. Tegelijk committeren gemeenten en het Rijk zich nu al aan het maken van afspraken over maatregelen waarmee het jeugdsteelsel op de lange termijn beter houdbaar wordt.
Kleur stoplicht	Rood
Sturingsarrangement	Actief
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
Openbaar belang	Veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid.
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur door wethouder A.M.J.M. Janssen vertegenwoordigd.
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland.

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid																							
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 618.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2029</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.509.000</td> <td>€ 3.485.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 12.363.000</td> <td>€ 2.153.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>-/- € 401.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.708.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 12.836.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 618.000			31-12-2029	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 3.509.000	€ 3.485.000	Vreemd vermogen	€ 12.363.000	€ 2.153.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 401.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 4.708.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 12.836.000	ultimo 2022		
Jaarresultaat 2020	€ 618.000																							
	31-12-2029	31-12-2019																						
Eigen vermogen	€ 3.509.000	€ 3.485.000																						
Vreemd vermogen	€ 12.363.000	€ 2.153.000																						
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 401.000 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 4.708.000	ultimo 2022																						
Vreemd vermogen	€ 12.836.000	ultimo 2022																						
Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu																							
Achtergrondinformatie	<p>Vanuit opdrachtgeverschap vindt actieve sturing plaats op het uitvoerings- programma van de Omgevingsdienst, waarin de lokale prioriteiten en aandachtspunten van handhaving worden opgenomen.</p> <p>Een aantal actuele ontwikkelingen dient nog verder (financieel) uitgewerkt te worden en is niet opgenomen in de begroting van de verbonden partij. Dit betreft ondermeer ontwikkelingen op het gebied van de Energieagenda, overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten, uitvoering van de Wet basisregistratie ondergrond en Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen.</p>																							
Kleur stoplicht	Groen																							
Sturingsarrangement	Passief																							
Website	www.ozhz.nl																							

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht. 		

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid																							
	<ul style="list-style-type: none"> Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). 																							
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.																							
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.																							
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van onderdeel en activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																							
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Burgemeester A.M.M. Jetten vertegenwoordigt de gemeente in het algemeen bestuur.																							
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, en Zwijndrecht.																							
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 5.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2010</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 6.311.000</td> <td>€ 8.272.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 62.292.000</td> <td>€ 59.786.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>-/- € 934.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.861.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 82.339.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2020	€ 5.000			31-12-2020	31-12-2010	Eigen vermogen	€ 6.311.000	€ 8.272.000	Vreemd vermogen	€ 62.292.000	€ 59.786.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 934.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 3.861.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 82.339.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 5.000																							
	31-12-2020	31-12-2010																						
Eigen vermogen	€ 6.311.000	€ 8.272.000																						
Vreemd vermogen	€ 62.292.000	€ 59.786.000																						
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 934.000 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 3.861.000	ultimo 2022																						
Vreemd vermogen	€ 82.339.000	ultimo 2022																						
Relatie met programma	1. Veiligheid																							
Achtergrondinformatie	In de begroting 2022 is een structurele taakstelling van € 1,0 miljoen opgenomen als gevolg van kostenontwikkelingen. Voor het jaar 2022 geldt de in het algemeen bestuur van december 2019 gemaakte afspraak dat de jaarrekening uiteindelijk sluitend wordt gemaakt met een onttrekking uit de reserve Vijfheerenlanden. De verdere invulling van deze taakstelling zal gevolgd worden.																							
Kleur stoplicht	Oranje																							
Sturingsarrangement	Actief																							
Website	www.vrzhz.nl																							

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
	(vergaderstukken van het algemeen bestuur zijn op de site raadpleegbaar).

Gemeenschappelijke regeling Sociale werkvoorziening Drechtwerk

5.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk																							
Vestigingsplaats	Dordrecht																							
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																							
Doel	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken.																							
Openbaar belang	Mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap kunnen werken naar vermogen.																							
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De algemene bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar.																							
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.																							
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																							
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 3.150.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.196.000</td> <td>€ 1.041.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 26.202.000</td> <td>€ 27.912.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>€ 0 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 28.105.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 3.150.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 3.196.000	€ 1.041.000	Vreemd vermogen	€ 26.202.000	€ 27.912.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 28.105.000	ultimo 2022		
Jaarresultaat 2020	€ 3.150.000																							
	31-12-2020	31-12-2019																						
Eigen vermogen	€ 3.196.000	€ 1.041.000																						
Vreemd vermogen	€ 26.202.000	€ 27.912.000																						
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022																						
Vreemd vermogen	€ 28.105.000	ultimo 2022																						
Relatie met programma	6. Sociaal Domein																							

5.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk
Achtergrondinformatie	<p>Er wordt nu intensiever gebruik gemaakt van de mogelijkheid om andere doelgroepen bij Drechtwerk in te laten stromen en via begeleiding te helpen aan trajecten naar werk. Daarmee komt een belangrijke doelstelling, het optimaal benutten van de bestaande infrastructuur van Drechtwerk, dichterbij.</p> <p>Dit zal ook gevolgen hebben voor de toekomstige begroting van Drechtwerk, dat zal op het moment van de update worden verwerkt in de begroting(en). Deze zal vanaf 2022 niet alleen gebaseerd zijn op het kleiner wordend aantal mensen met een sw indicatie, maar ook door de bijdrage van de andere doelgroepen. Ook zal in 2022 de bestuurlijke samenwerking met de SDD moeten worden afgerond.</p>
Kleur stoplicht	Rood
Sturingsarrangement	Actief
Website	www.drechtwerk.nl

Gemeenschappelijke regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede

6.	Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede								
Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam								
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling								
Doel	Doel is het behartigen van de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten op het gebied van het in stand houden van de openbare verlichting van de gemeenten.								
Openbaar belang	Het in stand houden van de openbare verlichting.								
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bedrag dat wordt berekend op basis van het aantal lichtobjecten, dat zich op het grondgebied van de gemeente bevindt.								
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder C. de Ruijter.								
Deelnemende partijen	Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Vijfheerenlanden.								
Kerncijfers	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>-/-€ 127.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	-/-€ 127.000			31-12-2020	31-12-2019		
Jaarresultaat 2020	-/-€ 127.000								
	31-12-2020	31-12-2019							

	<table border="1"> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 14.000</td> <td>€ 141.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 272.000</td> <td>€ 161.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 65.000 na bestemming</td> <td>€ 65.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 14.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 272.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </table>	Eigen vermogen	€ 14.000	€ 141.000	Vreemd vermogen	€ 272.000	€ 161.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 65.000 na bestemming	€ 65.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 14.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 272.000	ultimo 2022
Eigen vermogen	€ 14.000	€ 141.000														
Vreemd vermogen	€ 272.000	€ 161.000														
Begrotingsresultaat 2022	€ 65.000 na bestemming	€ 65.000 voor bestemming														
Eigen vermogen	€ 14.000	ultimo 2022														
Vreemd vermogen	€ 272.000	ultimo 2022														
Relatie met programma	2. Verkeer, vervoer en waterstaat															
Achtergrondinformatie	<p>In zowel 2020 als 2021 is sprake van een (dreigend) negatief exploitatie resultaat. Voor 2020 is middels een raadsinformatiebrief aan de gemeenten gevraagd het ontstane tekort te compenseren. Voor 2021 is een herziene begroting ingediend, met daarin het voorstel om de kosten per lichtobject te verhogen naar € 12,75. Daarmee wordt een dreigend tekort afgewend. In de toelichting op de herziene begroting wordt verklaard waardoor het tekort veroorzaakt wordt en op welke wijze dit kan worden afgewend.</p> <p>In de begroting 2022 is te zien dat Bureau OVL in 2022 weer in rustiger vaarwater terecht komt en zich kan zal focussen op haar kerntaken, namelijk beheer en onderhoud van de openbare verlichting voor de aangesloten gemeentes.</p> <p>De verdere ontwikkelingen worden vanuit de gemeente gevolgd.</p>															
Kleur stoplicht	Oranje															
Sturingsarrangement	Maatwerk															
Website	www.bureau-ovl.nl															

Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.
Openbaar belang	Afvalinzameling, - verwerking en straatreiniging.
Financieel belang	<p>Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen op een totaal van 2.914 (18,15%).</p> <p>Gevudo heeft met ingang van 2015 haar gemeenschappelijke regeling aangepast, zij is nu een 'houdstermaatschappij': zij voert geen operationele taken meer uit.</p>

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)																							
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder A.M.J.M. Janssen.																							
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.																							
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 30.000</td> <td>€ 30.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>€ 536.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>€ 0 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 30.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 0			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 536.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 30.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 0	ultimo 2022		
Jaarresultaat 2020	€ 0																							
	31-12-2020	31-12-2019																						
Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000																						
Vreemd vermogen	€ 0	€ 536.000																						
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 30.000	ultimo 2022																						
Vreemd vermogen	€ 0	ultimo 2022																						
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 7. Volksgezondheid en Milieu																							
Achtergrondinformatie	-																							
Kleur stoplicht	Groen																							
Sturingsarrangement	Passief																							
Website	N.v.t.																							

Stedin Groep

8.	Stedin Groep
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap

8.	Stedin Groep												
Doel	Stedin Groep zorgt voor een energienet in met name de Randstad aan particuliere en zakelijke klanten.												
Openbaar belang	Energievoorziening												
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.												
Deelnemende partijen	https://www.stedingroep.nl/aandeelhouders												
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 42.000.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.390.000.000</td> <td>€ 2.699.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 5.182.000.000</td> <td>€ 4.841.000.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 42.000.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 2.390.000.000	€ 2.699.000.000	Vreemd vermogen	€ 5.182.000.000	€ 4.841.000.000
Jaarresultaat 2020	€ 42.000.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 2.390.000.000	€ 2.699.000.000											
Vreemd vermogen	€ 5.182.000.000	€ 4.841.000.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning												
Achtergrondinformatie	<p>Stedin staat voor grote investeringen in de verbetering van het netwerk. De groei aan investeringen is het gevolg van de energietransitie. Per begin januari 2019 zijn Stedin en de aandeelhouderscommissie (AHC), waar Papendrecht onderdeel van uitmaakt, in overleg getreden over een kapitaalbehoefte (groot € 200 mln.) en de eventuele mogelijkheid dat de aandeelhouders zullen voorzien in deze kapitaalbehoefte door middel van een kapitaalstorting.</p> <p>Op de uitgifte van de preferente aandelen Stedin heeft de gemeente 5.381 aandelen toegewezen gekregen. De verdere ontwikkelingen zullen vanuit de gemeente gevolgd worden</p>												
Kleur stoplicht	Oranje												
Sturingsarrangement	Maatwerk												
Website	https://www.stedin.net/												

Bank Nederlandse Gemeenten NV

9.	Bank Nederlandse Gemeenten NV
Vestigingsplaats	Den Haag

9.	Bank Nederlandse Gemeenten NV														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector														
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.														
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 6.318 aandelen. Het totaal aantal geplaatste aandelen bedraagt 55.690.720 aandelen.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) vertegenwoordigd door wethouder P.L. Paans.														
Deelnemende partijen	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 221.000.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 5.097.000.000</td> <td>€ 4.887.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 155.262.000.000</td> <td>€ 144.802.000.000</td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2020	€ 221.000.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 5.097.000.000	€ 4.887.000.000	Vreemd vermogen	€ 155.262.000.000	€ 144.802.000.000
Jaarresultaat 2020	€ 221.000.000														
	31-12-2020	31-12-2019													
Eigen vermogen	€ 5.097.000.000	€ 4.887.000.000													
Vreemd vermogen	€ 155.262.000.000	€ 144.802.000.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Sturingsarrangement	Passief														
Website	www.bng.nl														

Oasen NV

10.	Oasen NV
Vestigingsplaats	Gouda
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 29 van de 748 aandelen (3,9%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 455 per aandeel. Er zijn 748 aandelen geplaatst bij de gemeenten in het verzorgingsgebied van Oasen NV. Dit komt ongeveer neer op ongeveer 1 aandeel per 1.000 inwoners. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaat uit vertegenwoordigers van aandeelhoudende gemeenten.
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door wethouder A.M.J.M. Janssen.
Deelnemende partijen	https://www.oasen.nl/over-oasen/bedrijfsstructuur/aandeelhouders

<p>Kerncijfers</p>	<table border="1" data-bbox="528 360 898 611"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 4.554.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 116.741.000</td> <td>€ 112.187.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 178.860.000</td> <td>€ 168.537.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 4.554.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 116.741.000	€ 112.187.000	Vreemd vermogen	€ 178.860.000	€ 168.537.000
Jaarresultaat 2020	€ 4.554.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 116.741.000	€ 112.187.000											
Vreemd vermogen	€ 178.860.000	€ 168.537.000											
<p>Relatie met programma</p>	<p>0. Bestuur en ondersteuning</p>												
<p>Achtergrondinformatie</p>	<p>-</p>												
<p>Kleur stoplicht</p>	<p>Groen</p>												
<p>Sturingsarrangement</p> <p>Website</p>	<p>Passief</p> <p>www.oasen.nl</p>												

Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden

11.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	<p>Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Papendrecht direct in de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); • commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kil III CV).
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.
Openbaar belang	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: uitgifte van kavels, ontwikkeling van bedrijventerreinen, revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en promotie van de regio Drechtsteden, als vestigingslocatie voor bedrijven.

11.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
Financieel belang	<p>De gemeente Papendrecht heeft een kapitaalbreng in</p> <ul style="list-style-type: none"> - ROM-D Holding van € 150.000. - ROM-D Dordtse Kil III € 194.000. <p>Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal: € 344.000. Deze inbreng bestaat uit aandelen in ROM-D Holding, respectievelijk deelname in het commanditair kapitaal van ROM-D Dordtse Kil III. De gemeente heeft binnen de ROM-D Holding N.V. een aandeel van 3% en in de ROM-D Kil III een aandeel van 2%.</p>
Bestuurlijk belang	<p>De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.</p>
Deelnemende partijen	<p>Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam.</p>

11.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden																								
Kerncijfers	<p>ROM-D NV</p> <table border="1" data-bbox="529 656 863 904"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 38.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.157.000</td> <td>€ 4.118.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 2.150.000</td> <td>€ 2.162.000</td> </tr> </table> <p>ROM-D CV</p> <table border="1" data-bbox="529 992 863 1240"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 446.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 9.903.000</td> <td>€ 9.457.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 8.951.000</td> <td>€ 8.987.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 38.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 4.157.000	€ 4.118.000	Vreemd vermogen	€ 2.150.000	€ 2.162.000	Jaarresultaat 2020	€ 446.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 9.903.000	€ 9.457.000	Vreemd vermogen	€ 8.951.000	€ 8.987.000
Jaarresultaat 2020	€ 38.000																								
	31-12-2020	31-12-2019																							
Eigen vermogen	€ 4.157.000	€ 4.118.000																							
Vreemd vermogen	€ 2.150.000	€ 2.162.000																							
Jaarresultaat 2020	€ 446.000																								
	31-12-2020	31-12-2019																							
Eigen vermogen	€ 9.903.000	€ 9.457.000																							
Vreemd vermogen	€ 8.951.000	€ 8.987.000																							
Relatie met programma	<p>0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</p>																								

11.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
Achtergrondinformatie	Na de evaluatie van het ruimtelijke economisch instrumentarium, waaronder de ROM-D, is de ambitie uitgesproken om de juridische structuur te vereenvoudigen. Dit wordt opgepakt met de uittreding van de BNG en de voorgenomen uittreding van de gemeente Rotterdam. ROM-D heroriënteert in de breedste zin van het woord op haar takenpakket.
Kleur stoplicht	Groen
Sturingsarrangement Website	Passief www.rom-d.nl

Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV

12.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
Vestigingsplaats	Papendrecht
Rechtsvorm	Besloten vennootschap

12.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV												
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die participeert als beherend vennootschap in een commanditaire vennootschap ter exploitatie van een fabriek en een kantoor gelegen op het terrein Slobbengors.												
Openbaar belang	Borging werkgelegenheid.												
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal € 18.000.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door een extern bestuurder.												
Deelnemende partijen	Papendrecht												
Kerncijfers	<table border="1" data-bbox="520 1547 847 1794"> <tr> <td data-bbox="520 1547 663 1608">Jaarresultaat 2020</td> <td data-bbox="663 1547 754 1608">€ 1.000</td> <td data-bbox="754 1547 847 1608"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1608 663 1668"></td> <td data-bbox="663 1608 754 1668">31-12-2020</td> <td data-bbox="754 1608 847 1668">31-12-2019</td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1668 663 1729">Eigen vermogen</td> <td data-bbox="663 1668 754 1729">€ 16.000</td> <td data-bbox="754 1668 847 1729">€ 17.000</td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1729 663 1794">Vreemd vermogen</td> <td data-bbox="663 1729 754 1794">€ 1.000</td> <td data-bbox="754 1729 847 1794">€ 1.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 1.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 16.000	€ 17.000	Vreemd vermogen	€ 1.000	€ 1.000
Jaarresultaat 2020	€ 1.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 16.000	€ 17.000											
Vreemd vermogen	€ 1.000	€ 1.000											

12.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie
Achtergrondinformatie	De impact van de coronacrisis op de civiele luchtvaart is groot, ook voor Fokker. Er zijn geen signalen van huurachterstanden. De ontwikkelingen worden gevolgd. De jaarrekening dient nog vastgesteld te worden.
Kleur stoplicht	Groen
Sturingsarrangement	Passief
Website	-

Recreatie en Cultuur holding BV

13.	Recreatie en Cultuur holding BV
Vestigingsplaats	Papendrecht
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die de exploitatie van Theater De Willem en de binnensportaccommodaties verzorgt.
Openbaar belang	Borging voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.

13.	Recreatie en Cultuur holding BV														
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal € 450.000.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder C. de Ruijter.														
Deelnemende partijen	Papendrecht														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2019</td> <td>€ 29.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 501.000</td> <td>€ 472.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 963.000</td> <td>€ 1.182.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2019	€ 29.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 501.000	€ 472.000	Vreemd vermogen	€ 963.000	€ 1.182.000		
Jaarresultaat 2019	€ 29.000														
	31-12-2020	31-12-2019													
Eigen vermogen	€ 501.000	€ 472.000													
Vreemd vermogen	€ 963.000	€ 1.182.000													
Relatie met programma	5. Sport, Cultuur en recreatie														
Achtergrondinformatie	<p>De holding exploiteert het theater en binnensportaccommodaties van Papendrecht.</p> <p>De gemeente heeft het aandeel van het zwembad in het verlies over het boekjaar 2020 voor een bedrag van € 186.000 gecompenseerd. In het kader van de Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden is van het Ministerie van VWS een uitkering van dezelfde grootte ontvangen. De jaarrekening 2020 dient nog vastgesteld te worden.</p> <p>Over 2021 zal de gemeente bij het Ministerie van VWS eenzelfde aanvraag indienen.</p>														
Kleur stoplicht	Oranje														
Sturingsarrangement	Maatwerk														
Website	www.sportpapendrecht.nl www.theaterdewillem.nl														

7. Bedrijfsvoering

Ontwikkeling organisatie en ontwikkeling HRM

Proces

In 2022 wordt voortgeborduurd op de eerder ingezette professionele ondersteuning aan teamleiders. Belangrijk onderdeel daarvan is met behulp van het bestaande HRM-instrumentarium ondersteuning te verlenen aan de verdere uitvoering van het organisatieontwikkelingsproces. Dit wordt onder andere geconcretiseerd in het nieuw leven inblazen van strategische personeelsplanning met het doel meerjarig zicht te krijgen op de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbehoefte. Het plan dient als basis om wensen en knelpunten te vertalen in (individuele) ontwikkel- en opleidingslijnen.

Daarnaast vindt (collectief en op individueel niveau) praktische ondersteuning plaats door de P-adviseurs gericht op een juiste toepassing van het HRM-instrumentarium.

Het in 2021 opgeleverde nieuwe HRM-systeem vraagt ook in 2022 aandacht. Naast de afronding van maatregelen die gerekend kunnen worden tot 'de basis op orde' zal ook ingezet op de verdere ontwikkeling van het systeem als een integraal personeels- en managementinformatiesysteem (HRM).

Tijdens de coronacrisis is ervaring opgedaan met andere manieren van werken. Gekeken gaat worden of vanuit die ervaring bedrijfsvoeringsprocessen efficiënter ingericht kunnen worden. De mogelijkheden van hybride/ flexibel werken kunnen verruimd en beter ondersteund worden, zowel vanuit een organisatiebelang maar ook vanuit goed werkgeverschap.

Personeel

Medewerkers moeten steeds meer de samenwerking zoeken met de samenleving, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Daarnaast verlangen inwoners ook kwaliteit van beleid en dienstverlening. Dit alles vraagt van medewerkers een andere inzetbaarheid, andere competenties en een andere manier van werken.

Als werkgever willen we een spiegel zijn van wat van een participatiemaatschappij wordt verwacht. Dit betekent dat ook in het HRM-beleid flexibiliteit, verantwoordelijkheid, ruimte maar ook respect en integer handelen belangrijke waarden zijn. Dit moet blijvend leiden tot zelfstandige, goed gekwalificeerde en tevreden medewerkers die flexibel en duurzaam inzetbaar zijn.

Onder andere door herijking van de gesprekkencyclus (en de daarbij te hanteren modellen) zal dit een accent gaan krijgen in de wijze van sturing van werkwijze/gedrag van medewerkers.

ARBO-dienstverlening

Het (regionale) contract met de huidige arbodienst, ARBO-unie Nederland, kent een einddatum op 1 april 2022. Het nieuwe aanbestedingstraject is gestart. Uit eerste oriëntaties is duidelijk geworden dat sprake is van een aanbiedersmarkt met mogelijk hogere kosten. Daarnaast wordt, mede door tekort aan bedrijfsartsen, ingezet op een taakdelegatiemodel in plaats van een medisch model. Dit heeft in 2022 consequenties voor de wijze waarop wij uitvoering geven aan de ARBO-dienstverlening (met de kans dat ook sprake is van een nieuwe dienstverlener).

CAO en wetgeving

De huidige cao kent een looptijd tot eind 2020. De onderhandelingen over een nieuwe CAO zitten (medio 2021) muurvast. In de inzetbrieven zijn naast de salarisinzet ook wederzijdse voorstellen opgenomen over bijvoorbeeld een vitaliteitsbeleid en harmonisatie van verlof. Nu niet eerder dan in het vierde kwartaal 2021 een definitief Cao-akkoord voorzien wordt, zal de uitvoering mogelijk pas in 2022 kunnen plaatsvinden.

Flexibele organisatie

De organisatie kan niet zonder inhuur van specifieke deskundigheid en extra capaciteit om alle taken op het gewenste moment uit te voeren. Om toekomstbestendig te zijn, maar ook vanuit een goede uitvoering van de nieuwe wetgeving, is wel een passend evenwicht van de capaciteitsinzet van eigen medewerkers en externe inhuur van belang. Ook daar kan SPP een bijdrage aan leveren.

Transitie servicegemeente

Per 1 januari 2022 zal sprake zijn van een vernieuwde regionale samenwerking met onder andere de vorming van de Servicegemeente Dordrecht. Dat betekent dat de HRM-dienstverlening via de servicegemeente gaat plaatsvinden. Taken en mensen vanuit de huidige serviceonderdelen gaan

één-op- één over ("as is"). Vanuit dat uitgangspunt is wel sprake van hernieuwde aandachtspunten zoals de samenwerking met de gemeenten, de aansturing en de afspraken over de dienstverlening. Mogelijk dat ook technische aanpassingen nodig zijn in onder andere procesbeschrijvingen en rechtspositieregelingen.

Juridische kwaliteitszorg

De Wet digitale overheid treedt op zijn vroegst medio 2022 in werking. Deze wet richt zich op het verbeteren van de digitale overheid door standaarden voor elektronisch verkeer verplicht te stellen. Ook biedt deze wet regels aan over informatieveiligheid en over de toegang van burgers en bedrijven tot online dienstverlening bij de (semi)overheid. In dit kader wordt ook de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wet MEBV) voorbereid, op grond waarvan de inwoners alle formele verzoeken aan de overheid digitaal kunnen indienen. De inwerkingtreding is uitgesteld, maar de voorbereiding van de lokale implementatie gaat door.

De Wet elektronische publicaties (Wet EP) is op 1-7-2021 gedeeltelijk in werking getreden. Per 1-7-2022 treedt het tweede deel in werking. Hiervoor dient een inhaalslag gemaakt te worden met de digitale bekendmaking van alle bestaande beleidsregels, zodat inwoners deze allemaal op www.overheid.nl kunnen vinden. Ook zal per die datum de verplichting gelden dat alle stukken die ter inzage liggen digitaal raadpleegbaar moeten zijn. Verder blijft de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) (waaronder de informatieveiligheid) onverminderd grote aandacht vragen, waarbij de nadruk ligt op bewustwording en uitvoering van risicoanalyses.

Volgens planning zal per 1 januari 2022 de transitie van de regionale samenwerking in de Drechtsteden volbracht zijn. Naar verwachting zal de nieuwe situatie ook komend jaar de nodige aandacht van het taakveld vragen. Dit geldt ook voor de gemeenteraadsverkiezingen, die gepland staan voor maart 2022.

Maatregelen

1a. Implementatie Wet MEBV, vergroten toegang producten website

---

1b. Inventarisatie en publicatie beleidsregels (Wet EP)

1c. Digitalisering ter inzage legging (Wet EP)

1d. Risicoanalyses uitvoeren in het kader van AVG

1f. Juridische werkzaamheden verkiezingen

Bezwaarschriften, klachten en Wob/Woo

De afgelopen jaren is de inzet van mediationvaardigheden bij afhandeling van bezwaarschriften en klachten gemeengoed geworden. Toch blijft altijd een deel over dat op formele wijze wordt afgedaan, dat zien we vooral bij het toenemende aantal burenkwesties. Het aantal verzoeken op grond van Wet openbaarheid van bestuur is de afgelopen periode sterk verminderd. De verwachting is dat in 2023 de Wet open overheid (Woo) van kracht wordt, die de Wet openbaarheid van bestuur vervangt (Wob). Deze nieuwe wet heeft tot doel om het handelen van overheden transparanter te maken. De wet stelt regels op over toegankelijkheid en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De kern van de wet is dat overheidsorganisaties verplicht zijn om meer categorieën documenten actief openbaar te maken. Daarbij gaat het in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie. De implementatie van deze wet zal de nodige tijd vergen.

De planning is om in 2021 een regionale commissie bezwaarschriften op te richten en de raad te verzoeken regelgeving hieromtrent vast te stellen. Per 2022 zal deze commissie gaan functioneren en de nieuwe werkwijze zal worden gemonitord.

Maatregelen

1a. Implementatie Woo (lokaal en regionaal oppakken)

1b. Werkwijze regionale commissie bezwaarschriften monitoren

Integriteit

De gemeente is wettelijk verplicht tot het voeren van een integriteitbeleid. Reeds in 2015 is een totaalpakket aan regionale integriteitregelingen vastgesteld. Hiermee is een basis gelegd voor het voeren van een gemeenschappelijk integriteitbeleid binnen de organisaties in het netwerk op grond van gedeelde normen en waarden. Voor 2022 staat de transitie in de Drechtsteden centraal, waarbij ook dit regionale beleid zal moeten worden aangepast. De integriteit coördinator van de gemeente Papendrecht heeft hier ook een rol in. De intentie is wel een nauwe samenwerking behouden met de verschillende Drechtstedengemeenten.

Gemeente Papendrecht voert integriteitbeleid met aandacht voor zowel de ambtelijke organisatie als politieke organen. Voor 2022 staat het onderhouden van het moreel beraad op de agenda, daarmee wordt meer bewustwording gecreëerd van mogelijke dilemma's en wordt moresprudentie gemaakt: het duiden van grijs naar zwart of wit: 'zo doen we dat hier'. In verband met de organisatieontwikkeling en een groot aantal nieuwe teamleiders staat voor 2022 een integriteitprogramma (met onder meer de training morele oordeelsvorming en een risicoanalyse kwetsbare posities) op het programma (door Corona niet in 2021). Bij het inwerkprogramma van raadsleden (als gevolg van de verkiezingen) besteden we aandacht aan integriteit.

Maatregelen

1a. Geven van Training Morele Oordeelsvorming aan teamleiders en nieuwe medewerkers

---

1b. Risicoanalyse organisatie teamleiders

1c. Moreel beraad medewerkers agenderen

Vertrouwenspersoon

De gemeente Papendrecht heeft twee (gecertificeerde)vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit. In navolging van het regionale integriteitbeleid wordt hier ook ingezet op regionale samenwerking. De vertrouwenspersonen hebben zitting in een intervisiegroep in de regio en kunnen elkaar in bijzondere gevallen ook vervangen. Medewerkers die grensoverschrijdend gedrag ervaren, kunnen deze vertrouwenspersonen op vertrouwelijke basis benaderen voor een luisterend oor, advies en bijstand. De vertrouwenspersoon is er in de eerste plaats voor opvang en begeleiding van medewerkers die ongewenst gedrag (hebben) ervaren. Daarnaast zijn zij binnen de organisatie ook van betekenis voor de voorlichting over grensoverschrijdend gedrag en voor gevraagd en ongevraagd advies aan het management over het stellen en handhaven van gedragsnormen.

De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht en een intern verschoningsrecht. Hij is alleen verantwoording schuldig aan het hoogste gezag van de organisatie en legt geen inhoudelijke verantwoording af aangaande individuele gevallen.

Informatiemanagement en ICT

Informatieveiligheid

Informatiebeveiliging omvat niet alleen techniek, maar ook mens en organisatie. Het gaat om de beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van gegevens of dit nu digitaal of analoog is. Het gaat om de waarde van kennis.

Het belang van (cyber)secure gedrag is actueler dan ooit. Door COVID-19 is een groot deel van Nederland van de ene op de andere dag anders gaan werken, veel vanuit huis, waar ook anderen verblijven. Cybercriminelen laten zich niet weerhouden en zitten niet stil.

Bij samenwerken met derden (in participatietrajecten), het mandateren of delegeren van taken is bewustzijn hoe om te gaan met de informatiestromen en eigendom van gegevens noodzakelijk.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een betrouwbare, integere en veilige informatievoorziening. Zorgvuldig omgaan met de gegevens van inwoners en organisaties is ook in wetgeving vastgelegd. Het is van belang dat in de organisatie een open en veilige cultuur aanwezig is zodat een ieder risico's proactief kan melden bij de juiste personen en adequaat kan worden gereageerd op dreigende risico's.

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid, gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normatiek.

Het in 2020 aangenomen regionaal strategisch informatiebeveiligingsbeleid wordt geëvalueerd en verder aangevuld met tactisch en operationeel beleid. De nadruk wordt gelegd op de volgende 10 onderdelen:

1. Risicomanagement
2. Kennis & Bewustzijn
3. Compliance management
4. Klantbeleving
5. Innovatiemanagement
6. Leveranciers en contractmanagement
7. Informatiemanagement
8. Incidenten / Crisis management
9. Advisering
10. Security Governance

Informatiebeveiliging is niet een eenmalig iets maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Voor het verantwoordingsjaar 2021 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe landelijke tooling voor ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). De huidige landelijke tooling kent te weinig flexibiliteit voor de inrichting van de interne verantwoording en het risicomanagement.

De zelfevaluatie 2021 dient voor 31 december 2021 te zijn afgerond. De verticale en horizontale verantwoording 2021 zullen conform de planning respectievelijk voor 1 mei 2022 en voor 15 juli 2022 worden aangeboden.

Maatregelen

1a. Verantwoording informatiebeveiliging 2021

1b. Risicoanalyses maken van de (nieuwe) processen en systemen

---

1c. Implementeren en evalueren van de verplichte BIO-normen

1d. Bewustzijn creëren

1e. Risk appetite vastleggen

ICT

In 2021 is gewerkt aan de positionering van het strategisch informatiebeleid middels het informatiebeleidsplan 2021 – 2024. Vaststelling van dit plan in het voorjaar van 2021 betekent dat in 2022 kan worden gewerkt aan realisatie van de in het plan benoemde doelstellingen. Dit alles binnen de mogelijkheden die Papendrecht heeft qua capaciteit, tijd en middelen. Een groot deel van de ambities worden gerealiseerd door regionale projecten die vanuit het Service Center Drechtsteden worden uitgevoerd. Participatie vanuit Papendrecht in deze projecten is daarom ook in 2022 van groot belang. Aanvullend hierop zal in 2022 worden bekeken welke gevolgen de adviezen uit het Berenschot rapport 2021 hebben voor de benodigde formatie van informatievoorzieningsfuncties in Papendrecht. In deze afweging is de ambitie van Papendrecht van doorslaggevend belang.

Het jaar 2022 staat met name in het teken van het vergroten van het datagebruik. Niet als middel op zich maar vooral als aanvulling en ter ondersteuning van besluitvorming, advies en monitoren van de effectiviteit van beleid. Onlosmakelijk hieraan verbonden is de menselijke kant van het gebruik en de toepassing van data. Aandacht hiervoor middels diverse actieve leer- of discussievormen is onontbeerlijk voor het succes.

Op het gebied van de geo-informatievoorziening staat het jaar 2022 enerzijds in het teken van wettelijke verplichtingen, met name de doorontwikkeling van de geo basisregistraties naar een samenhangende objectenregistratie (SOR), anderzijds in het verder benutten van de Geo-informatie. De geo-informatievoorziening wordt hierbij ingezet om analyses te kunnen uitvoeren, dashboards te publiceren en de eerste toepassingen in 3D.

Uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar juli 2022 betekent dat er meer tijd is om een zorgvuldige uitrol van de ondersteunende software te faciliteren. Tijd die hard nodig is om kennis op te doen van de nieuwe systemen en te oefenen met toepassing van de nieuwe wetgeving.

Ook in 2022 zullen we de digitalisering van de dienstverlening voortzetten. Dit naast de "traditionele" dienstverlening aan de balie die de inwoners van de gemeente gewend zijn om de minder digitaal vaardige inwoners van dienst te zijn.

Het komende jaar zal ook in het teken staan van de implementatie van de digitale werkplek. Een werkplek die samenwerking beter ondersteunt en daarnaast ook toekomstbestendig is in het post-corona tijdperk.

Informatieveiligheid en privacy zijn thema's die blijvende aandacht vereisen en als randvoorwaardelijk kunnen worden gezien voor toekomstige ontwikkelingen. Vroegtijdig vaststellen van risico's bij wijzigingen in processen en systemen moet een vast onderdeel zijn van ons handelen. Aandacht voor deze zaken zal om deze reden ook weer een vast onderdeel van de jaaragenda zijn.